

Trajektorie pacientů v závěru života podle dat UZIS

MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D.

Centrum paliativní péče MOÚ Brno

Pracovní skupina pro paliativní péči v JMK

Osnova

- Co je závěr života
- Trajektorie závaru života pacientů v JMK
- Co z toho vyplývá

Co je závěr života

- Období, kdy se stává zřejmým, že pacient se závažným onemocněním v důsledku progresu nebo komplikací svého onemocnění zemře v následujících měsících (≤ 1 rok)
- U řady diagnostických skupin je toto období lze toto období s vysokou pravděpodobností odhadnout („očekávatelná úmrtí“)
- Období, ve kterém **je potřeba s pacientem formulovat cíle péče a plán péče** a pacient potřebuje dobře koordinovanou zdravotní a sociální péči

Co jsou trajektorie pacienta v závaru života

- Pacientovo „putování“ systémem a čerpání zdravotní a sociální péče
- O trajektoriích lze přemýšlet z hlediska individuálního pacienta (příběh, kazuistika) nebo na základě skupin pacientů
- Na základě zdravotních registrů lze trajektorie pro zpětně rekonstruovat
- Existují „žádoucí“ a „nežádoucí“ trajektorie

..žádoucí a nežádoucí...

- V ideálním případě bychom u každého pacienta přesně věděli jeho hodnoty, cíle péče a plán péče. Žádoucí trajektorie by byla taková, která by optimálně naplňovala pacientova přání a preference
-
- Z perspektivy UZIS:
- Žádoucí které končí doma, v hospici, v následné a dlouhodobé péči, v domově pro seniory
- Nežádoucí: akutní nemocnice, intenzivní péče, časté převozy ZZS atd.

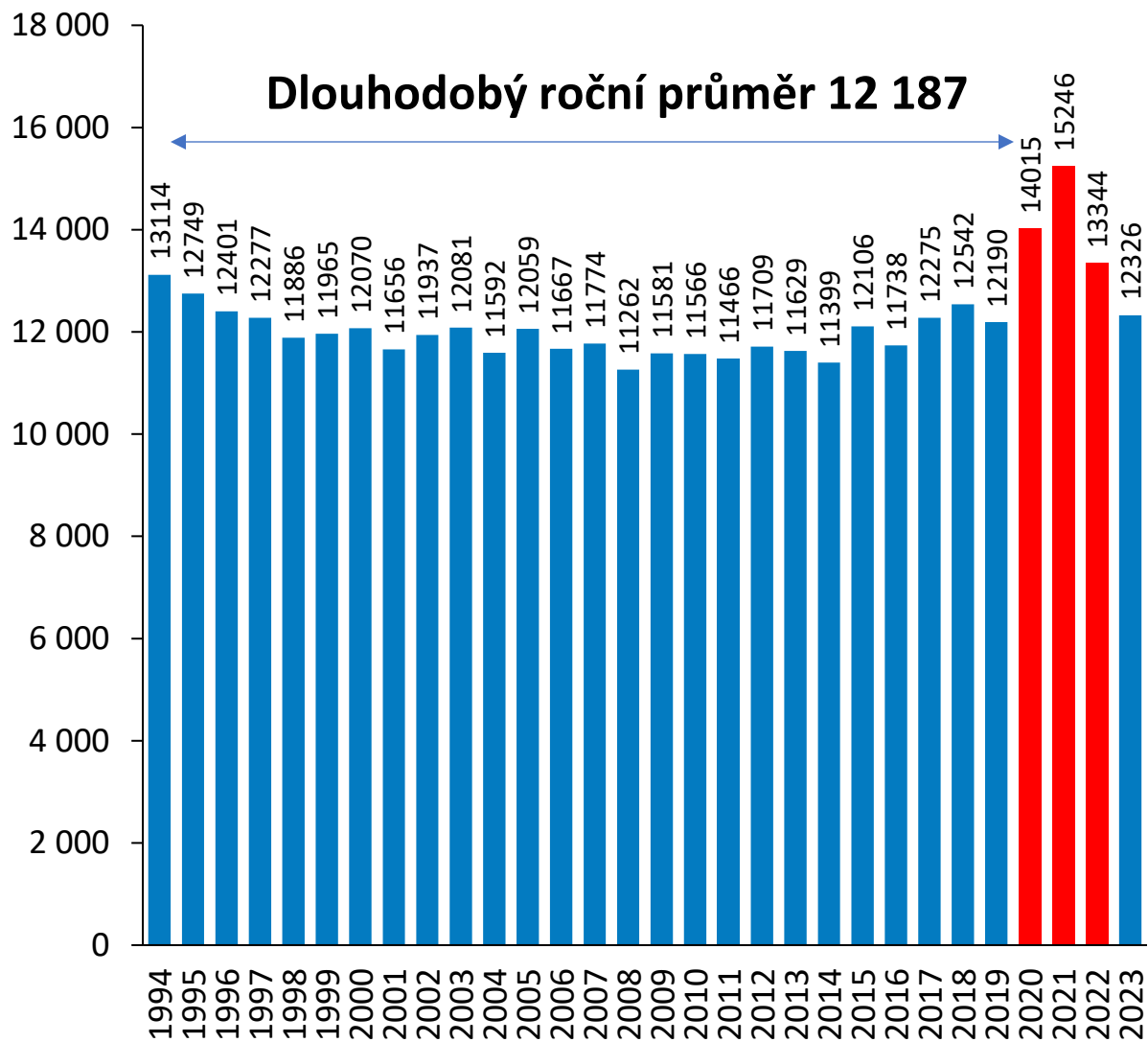
Budování informační základny péče v závěru života pacientů

Data Jihomoravského kraje

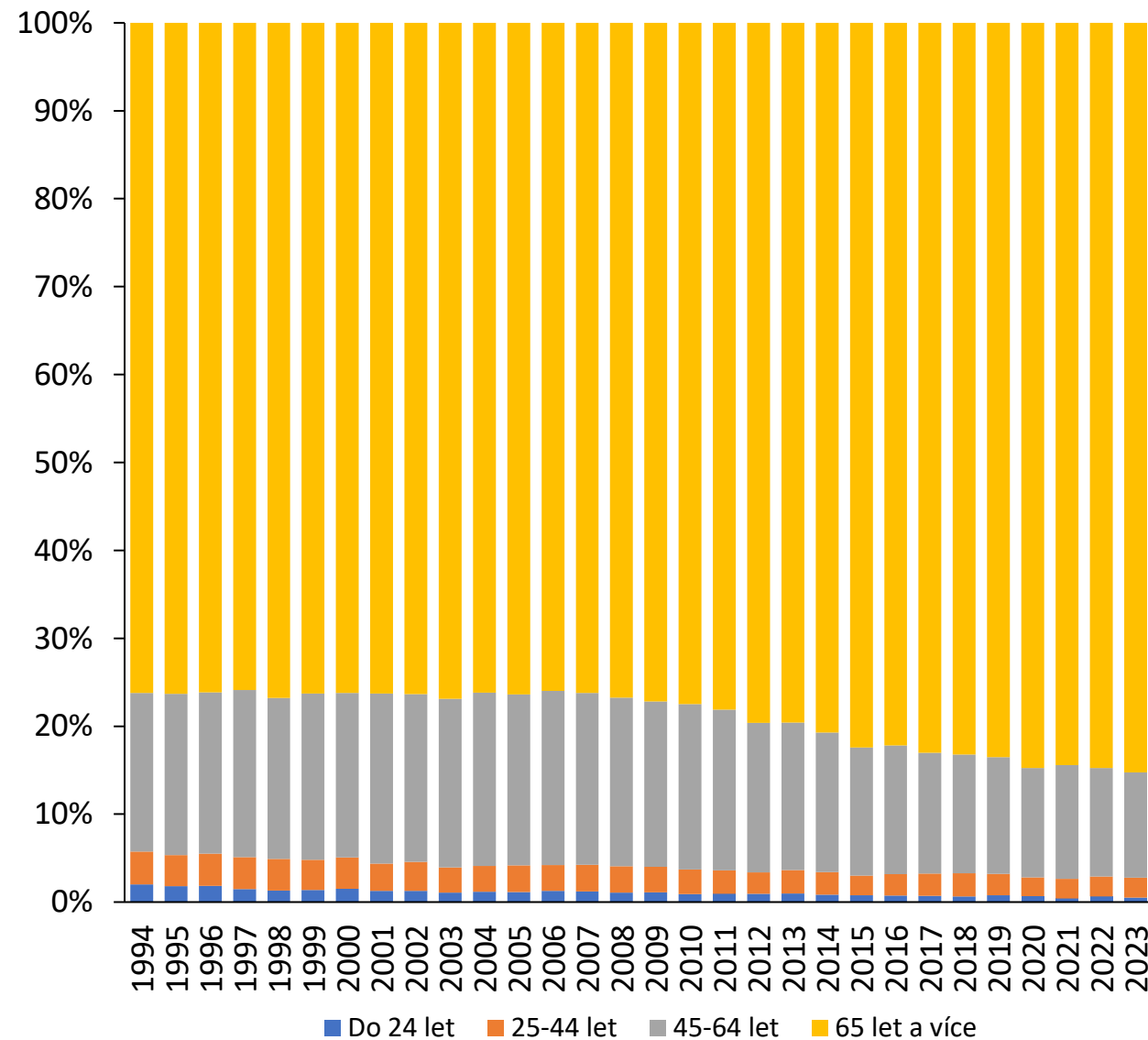
Dostupná data za rok 2023, aktualizováno k 1.7. 2024

Mortalita v Jihomoravském kraji

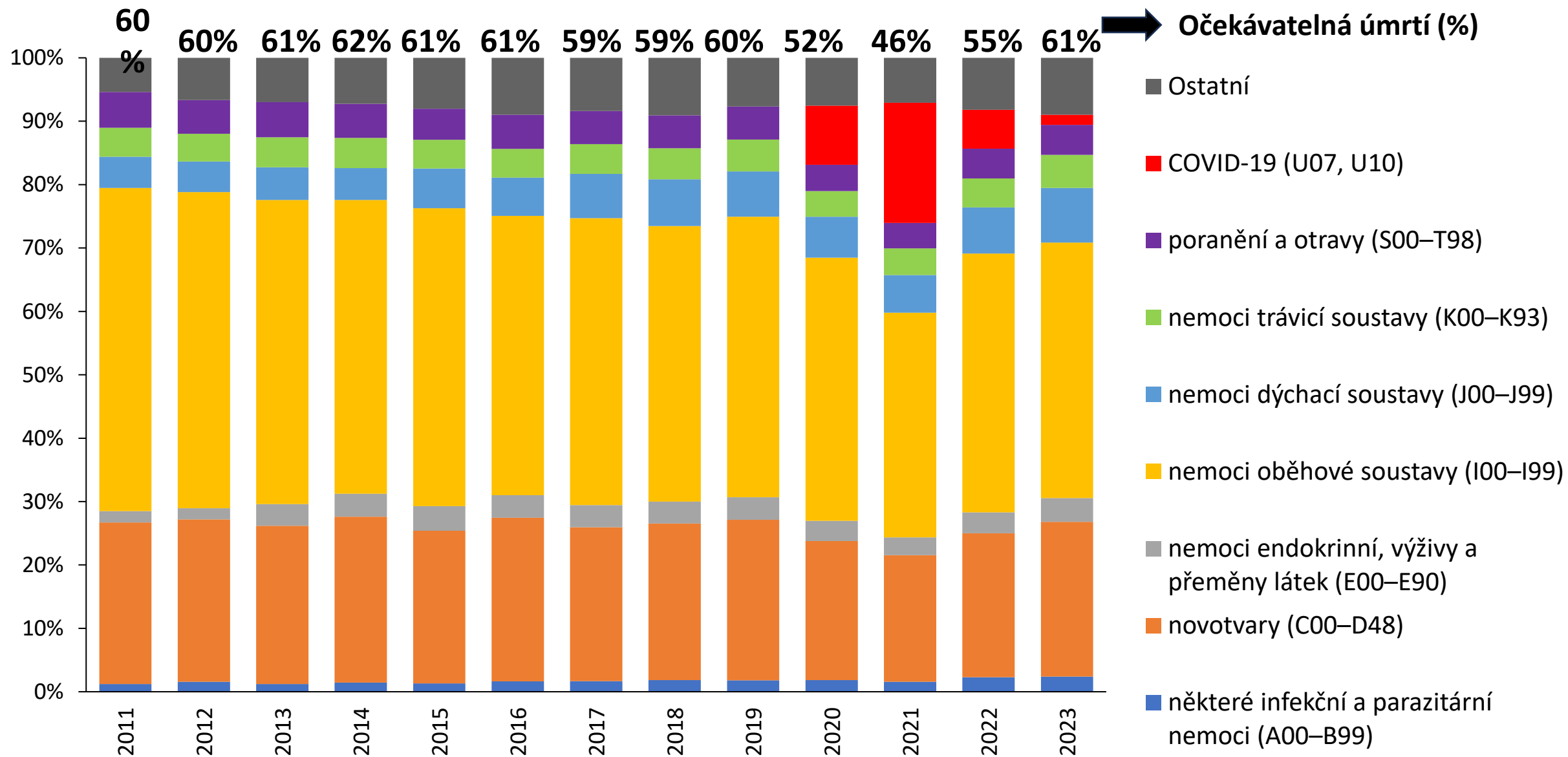
Počet zemřelých JMK 1994–2023

Podíl zemřelých JMK 1994–2023 podle věkových kategorií

Mortalita v kraji JMK dle kategorie onemocnění (2011–2023)

Hlavními příčinami očekávatelných úmrtí v JMK (ročně cca 7 300 úmrtí) jsou nádorová a kardiovaskulární onemocnění.

Trajektorie pacientů v závěru života

Žádoucí trajektorie

Terminálně nemocný pacient dochovaný na lůžku následné nebo dlouhodobé péče mimo lůžkový hospic

Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma

Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s péčí praktického lékaře

Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s asistencí mobilní specializované paliativní péče

Terminálně nemocný pacient dochovaný v lůžkovém hospici

Terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory

Terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory ve sdílené péči

Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s domácí péčí (resp. v režimu signálního kódu)

Nežádoucí trajektorie

Terminálně nemocný pacient, zemřelý za terminální hospitalizace

Terminálně nemocný pacient v domácí péči, zemřelý za hospitalizace

Terminálně nemocný pacient, převezený k terminální hospitalizaci záchrannou službou

Terminálně nemocný pacient, převážený opakovaně záchrannou službou

Terminálně nemocný pacient v domácí péči v režimu signálního kódu, zemřelý za hospitalizace

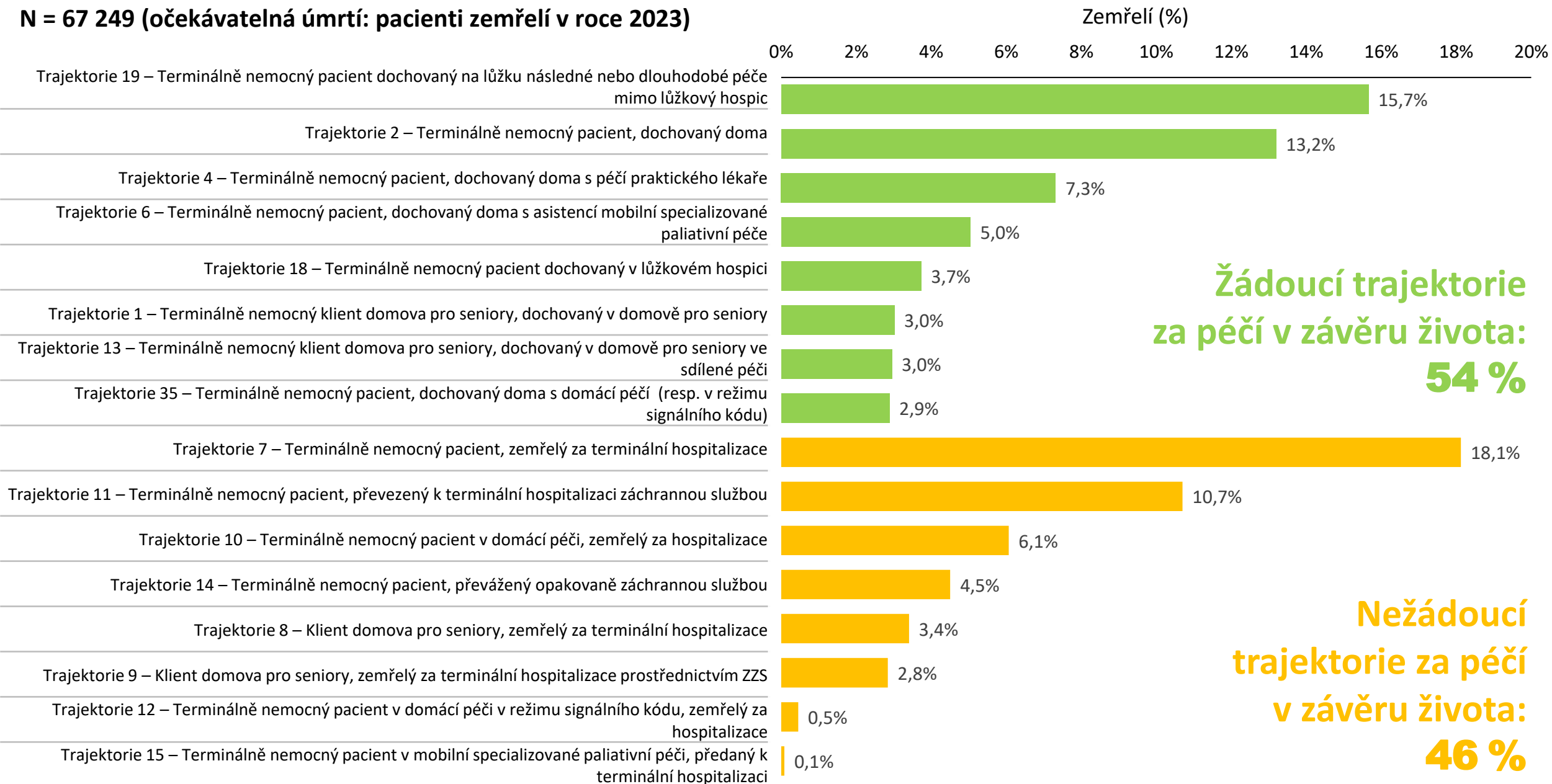
Klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace

Klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace prostřednictvím ZZS

Terminálně nemocný pacient v mobilní specializované paliativní péči, předaný k terminální hospitalizaci

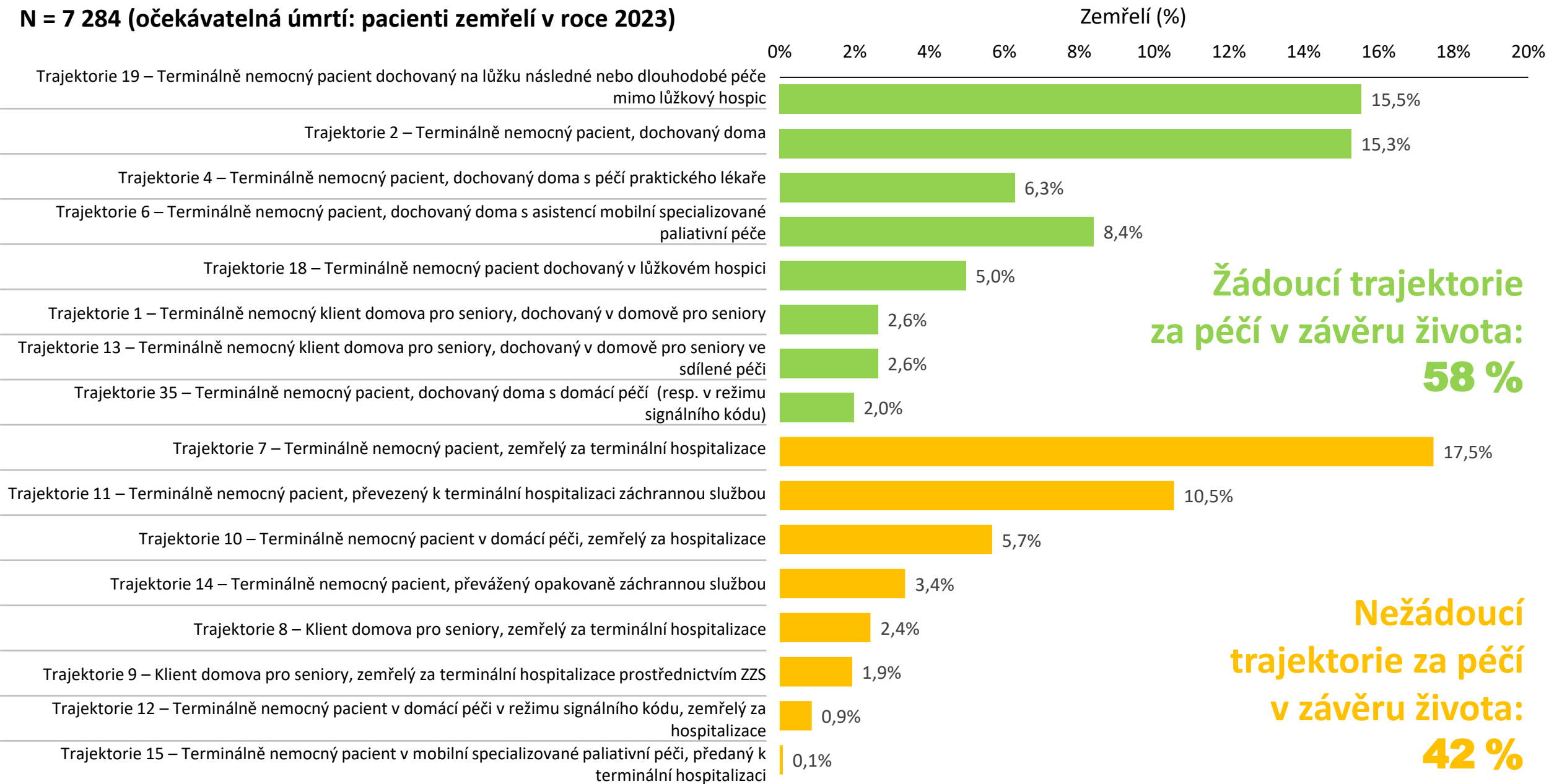
Populace ČR: trajektorie pacientů v závěru života - populační data 2023

N = 67 249 (očekávatelná úmrtí: pacienti zemřelí v roce 2023)

Populace JMK: trajektorie pacientů v závěru života - populační data 2023

N = 7 284 (očekávatelná úmrtí: pacienti zemřelí v roce 2023)

Trajektorie v závěru života pacientů se závažným kardiologickým onemocněním: Jihomoravský kraj

Rok 2023

N = 3 309

Zemřelí (%)

0% 5% 10% 15% 20% 25%

Trajektorie 19 – Terminálně nemocný pacient dochovaný na lůžku následné nebo dlouhodobé péče mimo lůžkový hospic

22,1%

Trajektorie 2 – Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma

8,2%

Trajektorie 4 – Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s péčí praktického lékaře

3,3%

Trajektorie 6 – Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s asistencí mobilní specializované paliativní péče

4,7%

Trajektorie 18 – Terminálně nemocný pacient dochovaný v lůžkovém hospici

3,0%

Trajektorie 1 – Terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory

2,2%

Trajektorie 13 – Terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory ve sdílené péči

2,2%

Trajektorie 35 – Terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s domácí péčí (resp. v režimu signálního kódu)

1,1%

Trajektorie 7 – Terminálně nemocný pacient, zemřelý za terminální hospitalizace

20,9%

Trajektorie 11 – Terminálně nemocný pacient, převezený k terminální hospitalizaci záchrannou službou

12,6%

Trajektorie 10 – Terminálně nemocný pacient v domácí péči, zemřelý za hospitalizace

8,4%

Trajektorie 14 – Terminálně nemocný pacient, převážený opakovaně záchrannou službou

4,2%

Trajektorie 8 – Klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace

3,4%

Trajektorie 9 – Klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace prostřednictvím ZZS

2,6%

Trajektorie 12 – Terminálně nemocný pacient v domácí péči v režimu signálního kódu, zemřelý za hospitalizace

1,1%

Trajektorie 15 – Terminálně nemocný pacient v mobilní specializované paliativní péči, předaný k terminální hospitalizaci

0,1%

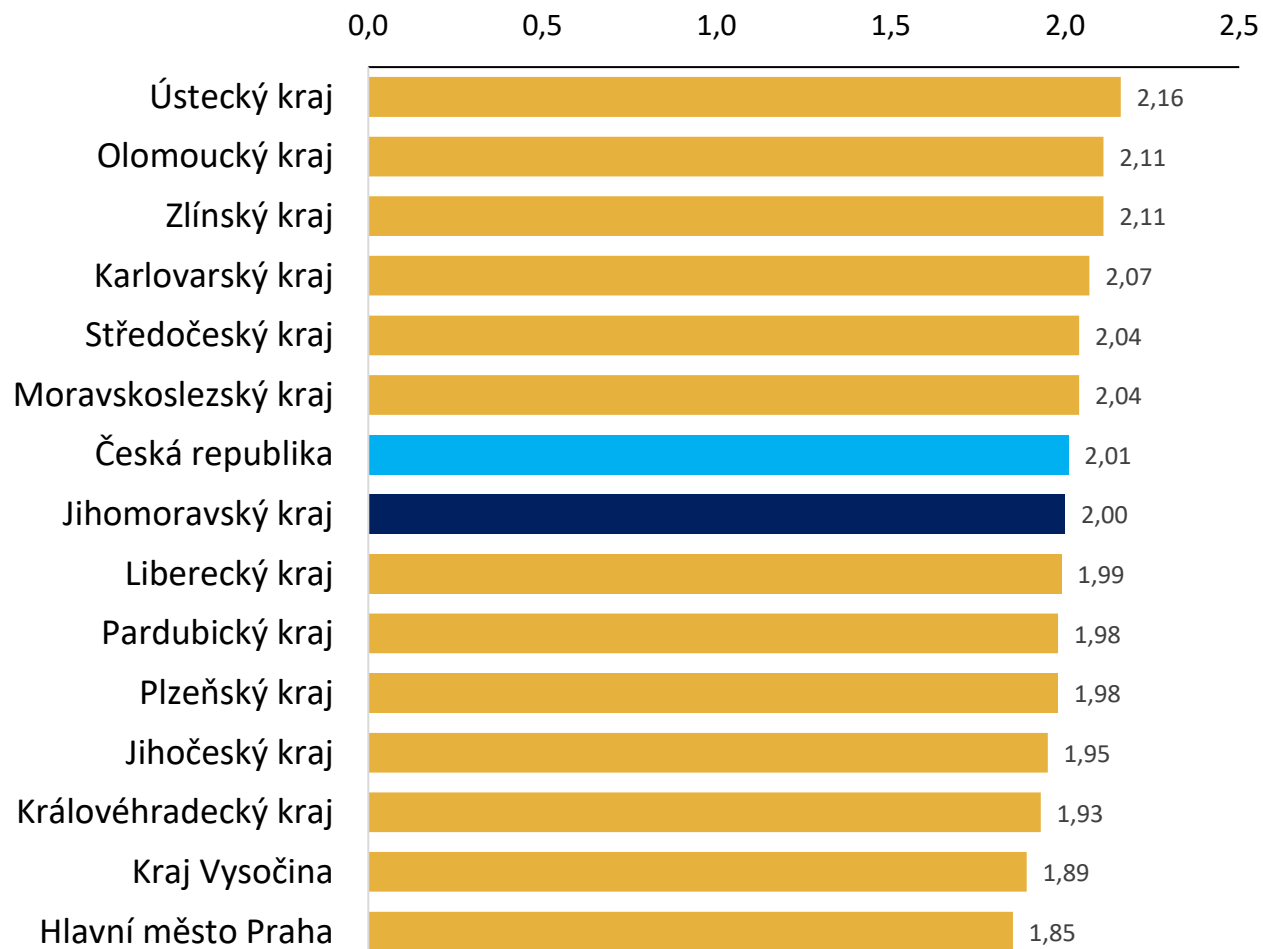
**Žádoucí trajektorie
za péči v závěru života:
47 %**

**Nežádoucí
trajektorie za péči
v závěru života:
53 %**

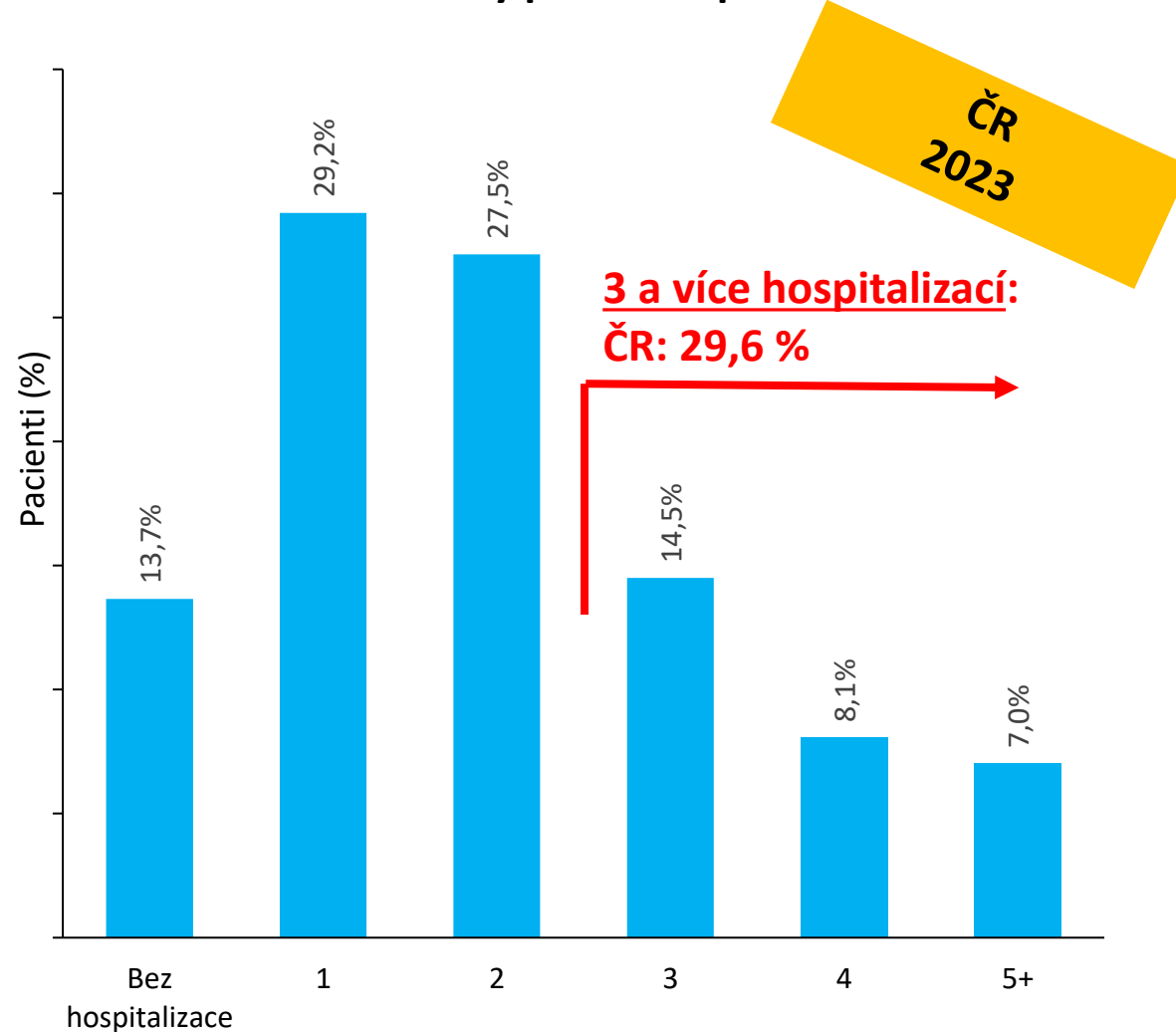
Počet všech hospitalizací v posledním půlroce života: očekávatelná úmrtí

Zdroj: NRHZS 2023 (N = 67 249)

Průměrný počet hospitalizací

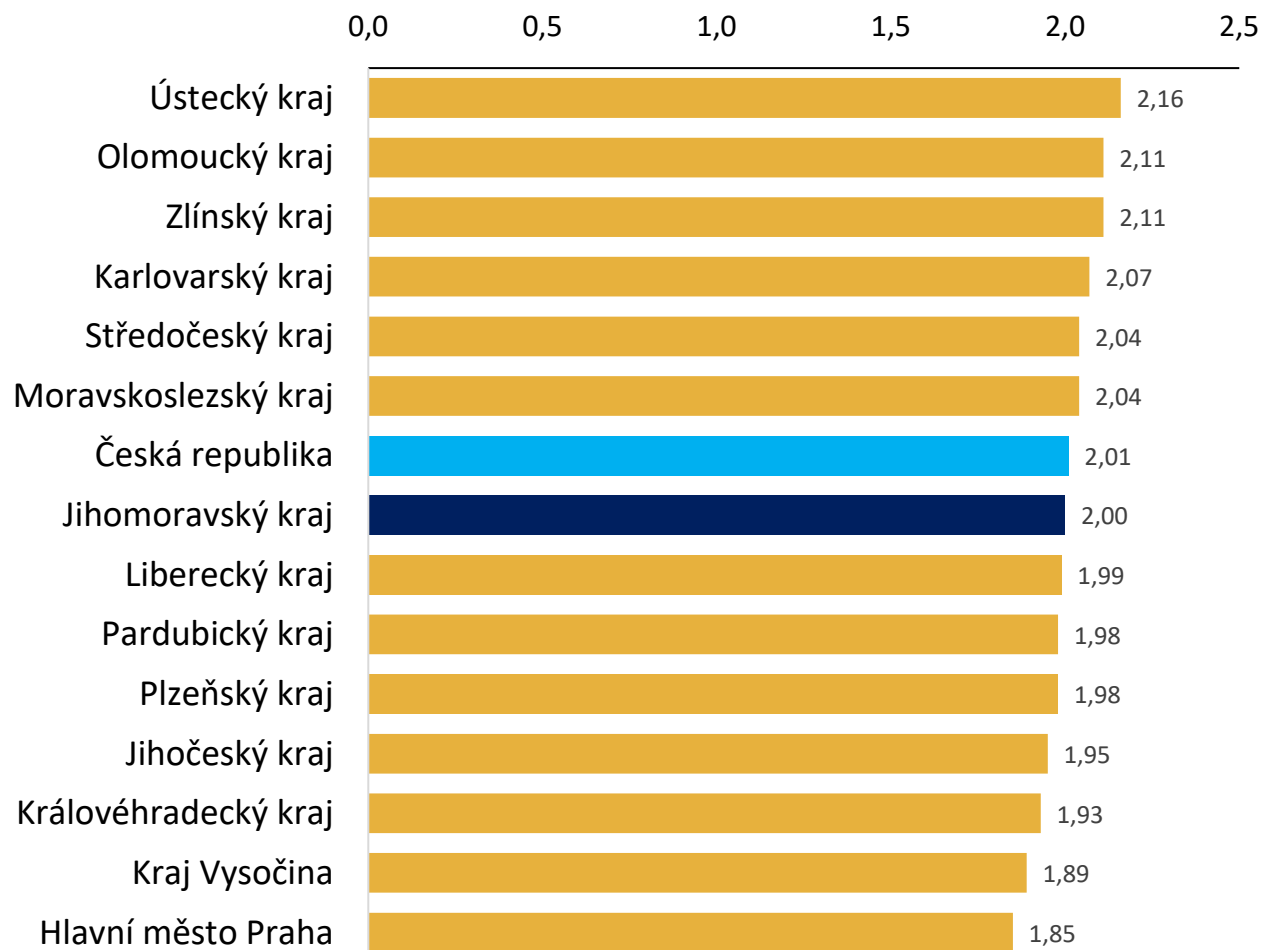
Celkový počet hospitalizací

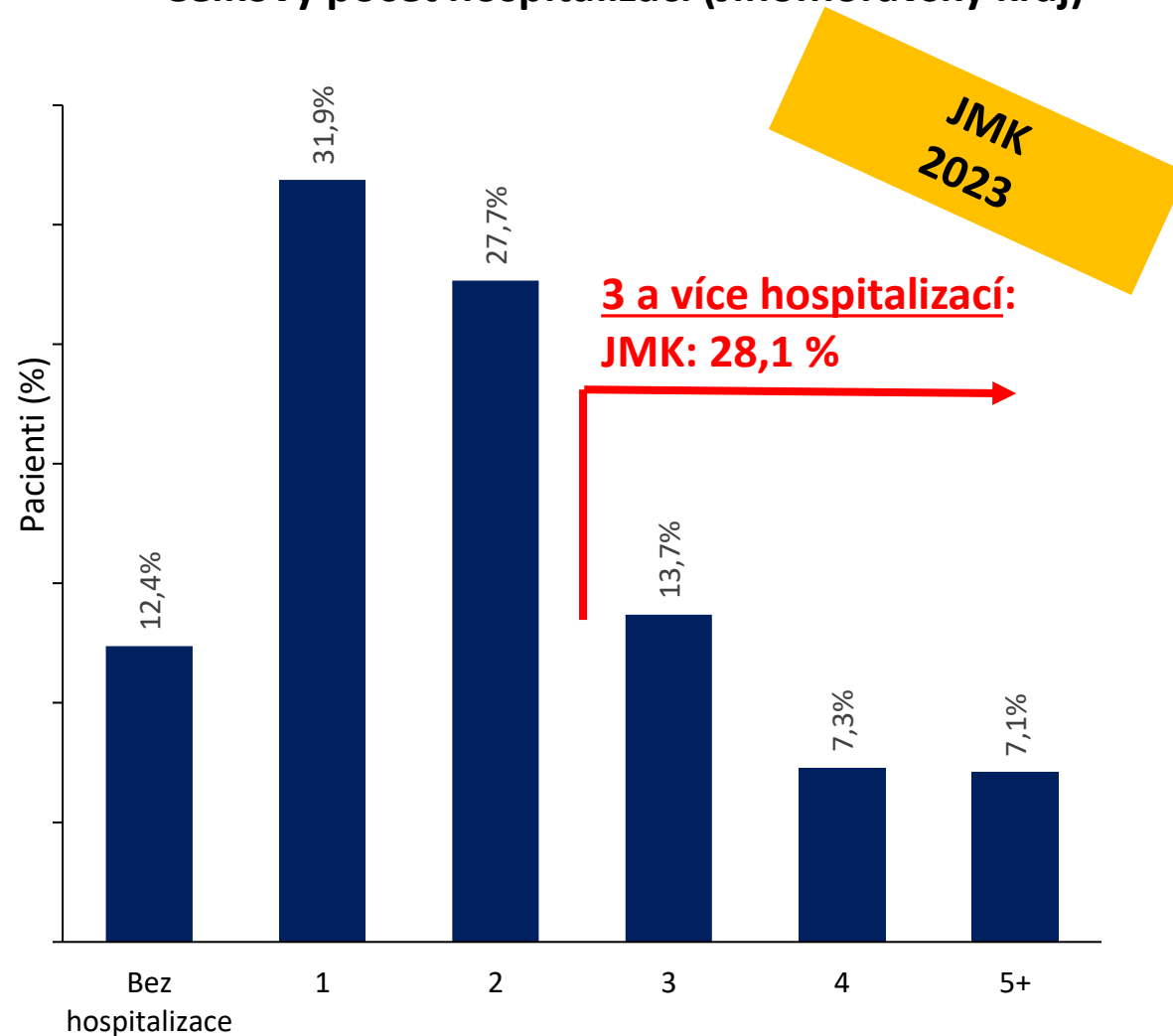
Počet všech hospitalizací v posledním půlroce života: očekávatelná úmrtí

Zdroj: NRHZS 2023 (N = 7 284)

Průměrný počet hospitalizací

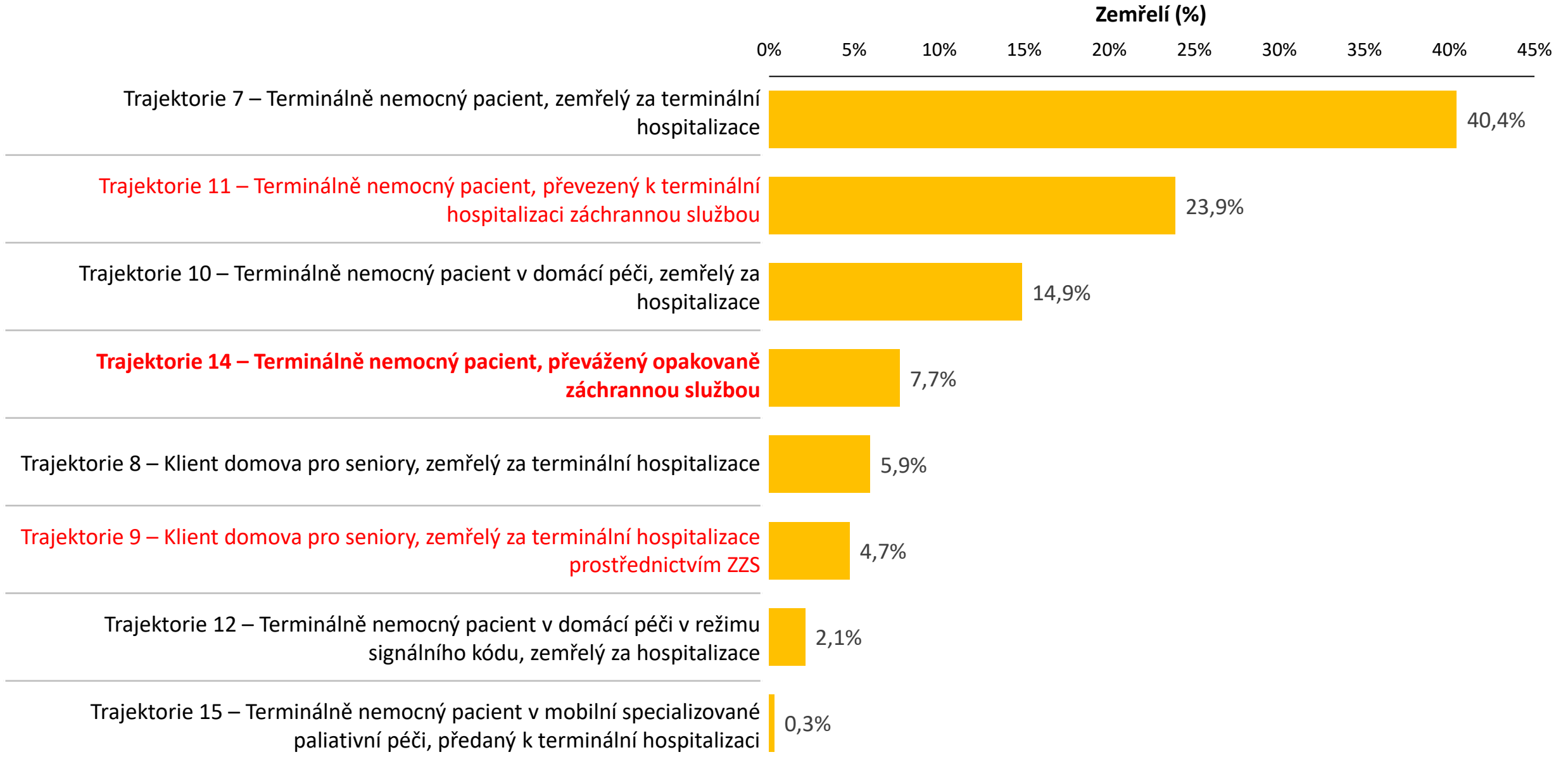

Celkový počet hospitalizací (Jihomoravský kraj)

Očekávatelná úmrtí v nemocnicích ALP zřizovaných JMK: trajektorie pacientů v závěru života

N = 2 372 (očekávatelná úmrtí: pacienti zemřelí v roce 2023 v nemocnicích zřizovaných JMK)

Počet úmrtí v pobytových sociálních službách dle kraje bydliště

Zdroj dat: NRHZS, NSIS, IS Zemřelí;

Hodnocen je **počet úmrtí v pobytových sociálních službách** (bez převozu k terminální hospitalizaci): domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, odlehčovací služby, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, chráněné bydlení, týdenní stacionáře; % - podíl ze všech zemřelých

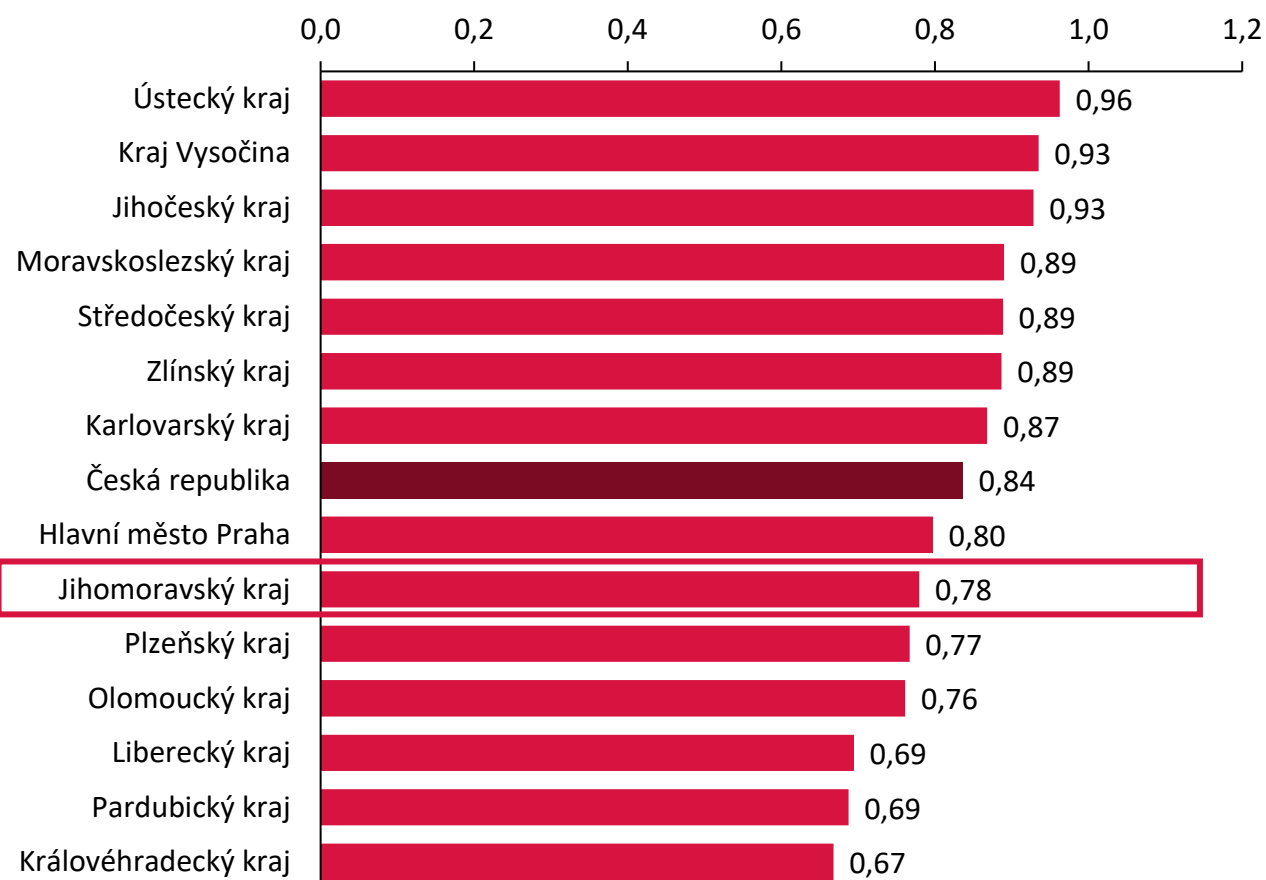
Kraj bydliště	2015; %	2016; %	2017; %	2018; %	2019; %	2020; %	2021; %	2022; %	2023; %
Hlavní město Praha	775; 6,2	799; 6,6	837; 6,9	994; 8,0	1 079; 8,9	1 431; 10,5	1 165; 8,1	1 181; 9,2	1 240; 10,2
Středočeský kraj	826; 6,3	880; 6,9	921; 7,0	1 024; 7,5	1 147; 8,5	1 605; 10,5	1 381; 8,3	1 305; 9,1	1 226; 8,9
Jihočeský kraj	611; 8,8	595; 9,2	671; 9,9	657; 9,8	750; 10,9	914; 11,7	773; 9,3	843; 11,4	808; 11,6
Plzeňský kraj	416; 6,6	456; 7,4	493; 7,9	484; 7,7	536; 8,4	682; 9,7	644; 8,1	628; 9,4	530; 8,7
Karlovarský kraj	139; 4,3	164; 5,2	162; 4,8	191; 5,5	188; 5,5	261; 6,5	221; 4,8	222; 6,3	249; 7,4
Ústecký kraj	569; 6,2	559; 6,2	640; 7,0	646; 6,9	621; 6,7	1 037; 9,6	769; 6,5	806; 8,2	729; 7,7
Liberecký kraj	287; 6,3	310; 7,1	381; 8,1	359; 7,6	364; 7,9	459; 8,7	412; 7,0	381; 7,6	427; 9,0
Královéhradecký kraj	431; 7,4	400; 7,0	453; 7,8	540; 9,0	603; 10,2	775; 11,6	728; 9,5	632; 10,2	631; 10,5
Pardubický kraj	439; 8,1	424; 8,1	526; 9,8	531; 9,6	612; 11,0	764; 12,0	668; 9,6	696; 11,5	678; 12,5
Kraj Vysočina	409; 7,9	427; 8,5	404; 7,6	493; 9,3	561; 10,0	774; 12,0	591; 9,2	669; 11,4	591; 10,8
Jihomoravský kraj	818; 6,8	867; 7,4	1 000; 8,1	1 085; 8,7	1 063; 8,7	1 387; 9,9	1 169; 7,7	1 248; 9,4	1 188; 9,6
Olomoucký kraj	526; 7,5	529; 7,9	560; 8,0	612; 8,8	607; 8,8	760; 9,4	689; 8,0	703; 9,4	675; 9,7
Zlínský kraj	448; 7,1	351; 5,7	493; 7,7	478; 7,5	502; 8,0	831; 10,7	607; 7,6	582; 8,7	624; 9,9
Moravskoslezský kraj	1 024; 7,6	1 056; 8,0	1 104; 8,1	1 159; 8,5	1 234; 9,0	1 556; 9,7	1 316; 7,6	1 369; 9,2	1 171; 8,6
Česká republika	7 718; 6,9	7 817; 7,3	8 645; 7,8	9 253; 8,2	9 867; 8,8	13 236; 10,2	11 133; 8,0	11 265; 9,4	10 767; 9,5

Hospitalizace v posledním půlroce života u klientů v pobytových sociálních službách

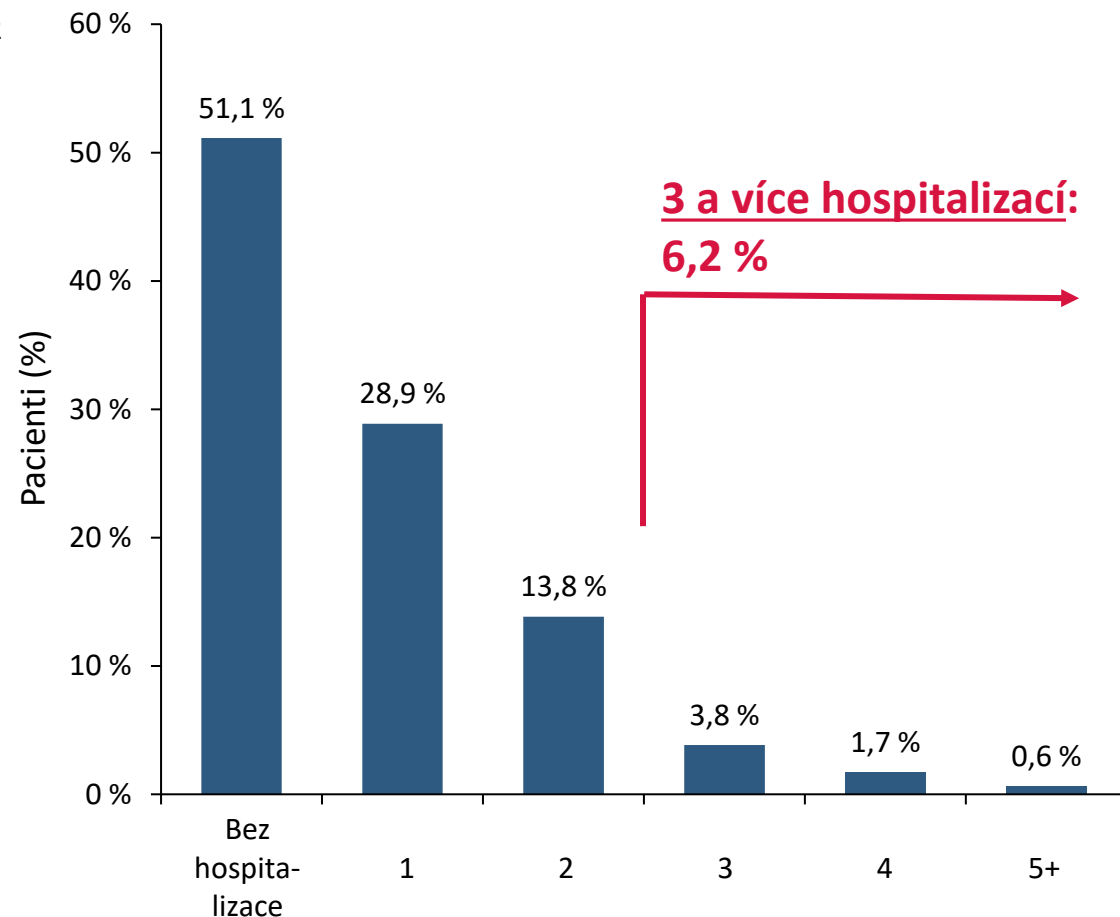
Zdroj dat: NRHZS, NSIS, IS Zemřelí;

Hodnocen je **počet úmrtí v pobytových sociálních službách** (bez převozu k terminální hospitalizaci) v letech 2022–2023 ($N_{\text{ČR}} = 22\,032$, $N_{\text{JMK}} = 2\,436$).

Klienti zemřelí v pobytových sociálních službách v letech 2022–2023:
průměrný počet hospitalizací na lůžku akutní péče
v posledních 6 měsících života

Klienti zemřelí v pobytových sociálních službách v letech 2022–2023 v JMK: celkový počet hospitalizací na lůžku akutní péče v posledních 6 měsících života

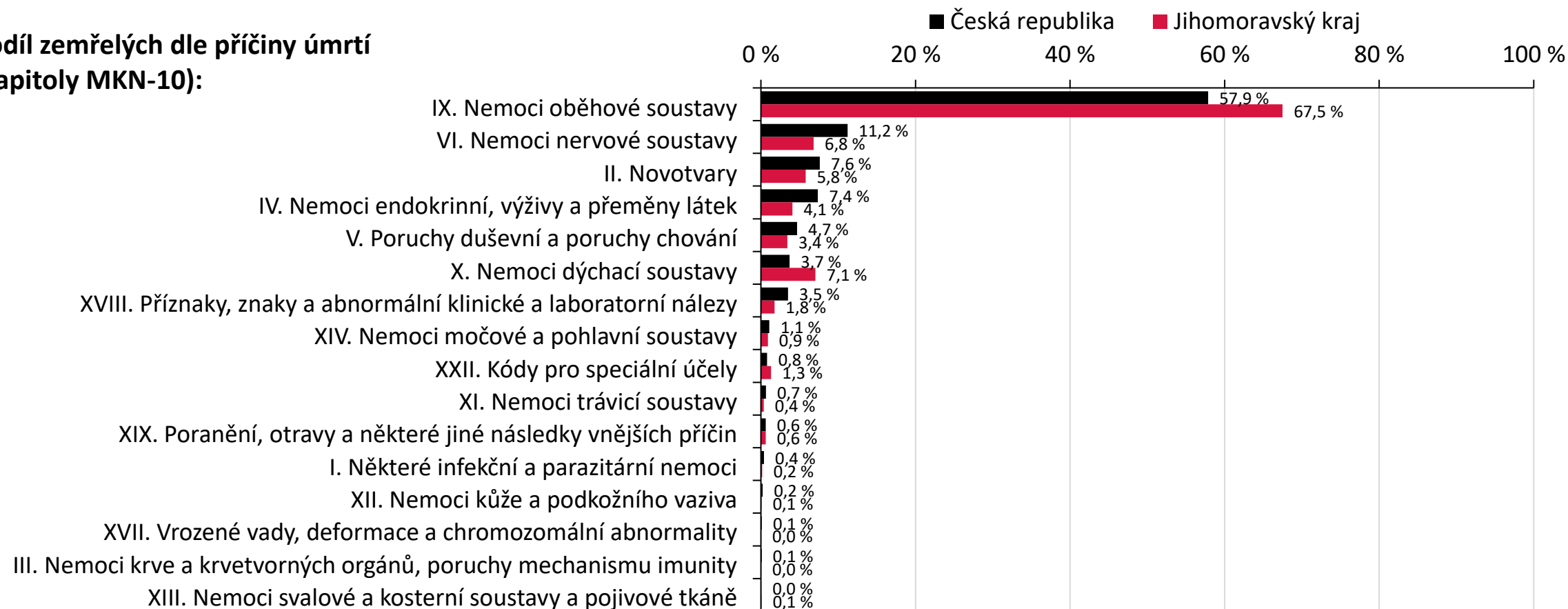

Úmrtí obyvatel JMK v pobytových sociálních službách (2022–2023)

Zdroj dat: NRHZS, NSIS, IS Zemřelí;

Hodnocen je počet úmrtí v pobytových sociálních službách (bez převozu k terminální hospitalizaci) v letech 2022–2023 ($N_{\text{ČR}} = 22\ 032$, $N_{\text{JMK}} = 2\ 436$).

Podíl zemřelých dle příčiny úmrtí (kapitoly MKN-10):

Nejčastější příčinou úmrtí obyvatel Jihomoravského kraje v pobytových sociálních službách (2022–2023) byly nemoci oběhové soustavy (68 %), konkrétně srdeční selhání (dg. I50, 26 % případů úmrtí) a chronická ischemická choroba srdeční (dg. I25, 21 % případů úmrtí).

Úmrtí obyvatel JMK za hospitalizace, po převozu z pobytových sociálních služeb (2022–2023)

Zdroj dat: NRHZS, NSIS, IS Zemřelí;

Hodnocen je **počet úmrtí v akutní nebo následné lůžkové péči** po převozu z pobytové sociální služby: domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, odlehčovací služby, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, chráněné bydlení, týdenní stacionáře.

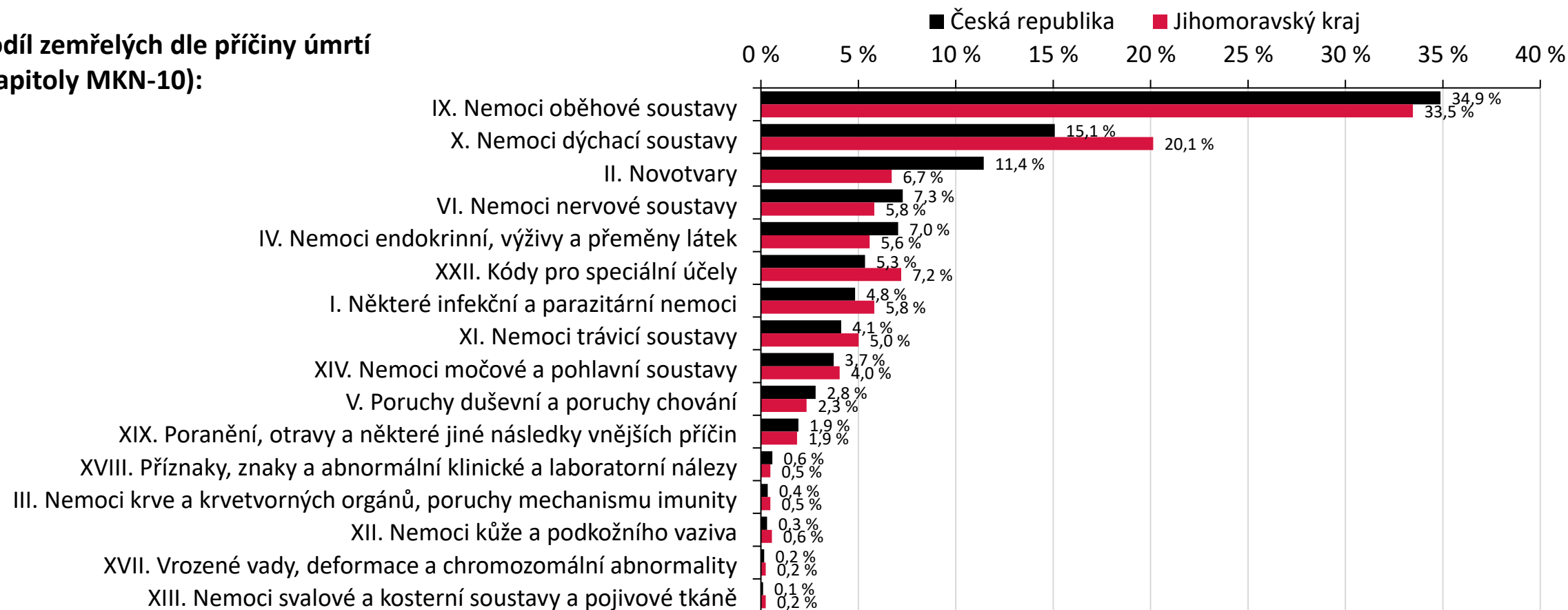
Kraj bydliště	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hlavní město Praha	973	913	941	969	925	1 007	830	822	805
Středočeský kraj	897	889	938	908	915	1 096	891	844	820
Jihočeský kraj	617	477	524	488	478	574	565	541	460
Plzeňský kraj	472	427	506	477	522	528	514	463	419
Karlovarský kraj	271	302	339	319	340	371	309	309	314
Ústecký kraj	838	839	885	902	885	1 038	973	902	833
Liberecký kraj	258	255	229	221	285	347	319	320	316
Královéhradecký kraj	443	413	453	479	440	430	412	397	360
Pardubický kraj	373	350	364	353	359	432	397	355	324
Kraj Vysočina	458	416	431	417	459	508	426	389	387
Jihomoravský kraj	777	718	744	807	686	791	757	670	567
Blansko	93	108	98	80	93	113	96	95	83
Brno-město	326	269	285	336	258	309	294	254	208
Brno-venkov	113	98	114	111	91	103	115	95	91
Břeclav	59	68	61	57	50	45	51	40	40
Hodonín	69	53	44	83	62	61	66	52	35
Vyškov	60	61	73	83	58	80	75	58	59
Znojmo	57	61	69	57	74	80	60	76	51
Olomoucký kraj	509	520	556	529	549	629	545	556	518
Zlínský kraj	573	614	539	507	506	649	556	481	436
Moravskoslezský kraj	968	937	994	977	946	1 177	989	1 074	1 030
Česká republika	8 427	8 070	8 443	8 353	8 295	9 577	8 483	8 123	7 589

Úmrtí obyvatel JMK za hospitalizace, po převozu z pobytových sociálních služeb (2022–2023)

Zdroj dat: NRHZZ, NSIS, IS Zemřelí;

Hodnocen je počet úmrtí v akutní nebo následné lůžkové péči po převozu z pobytové sociální služby v letech 2022–2023 ($N_{\text{ČR}} = 15\,712$, $N_{\text{JMK}} = 1\,237$).

Podíl zemřelých dle příčiny úmrtí (kapitoly MKN-10):

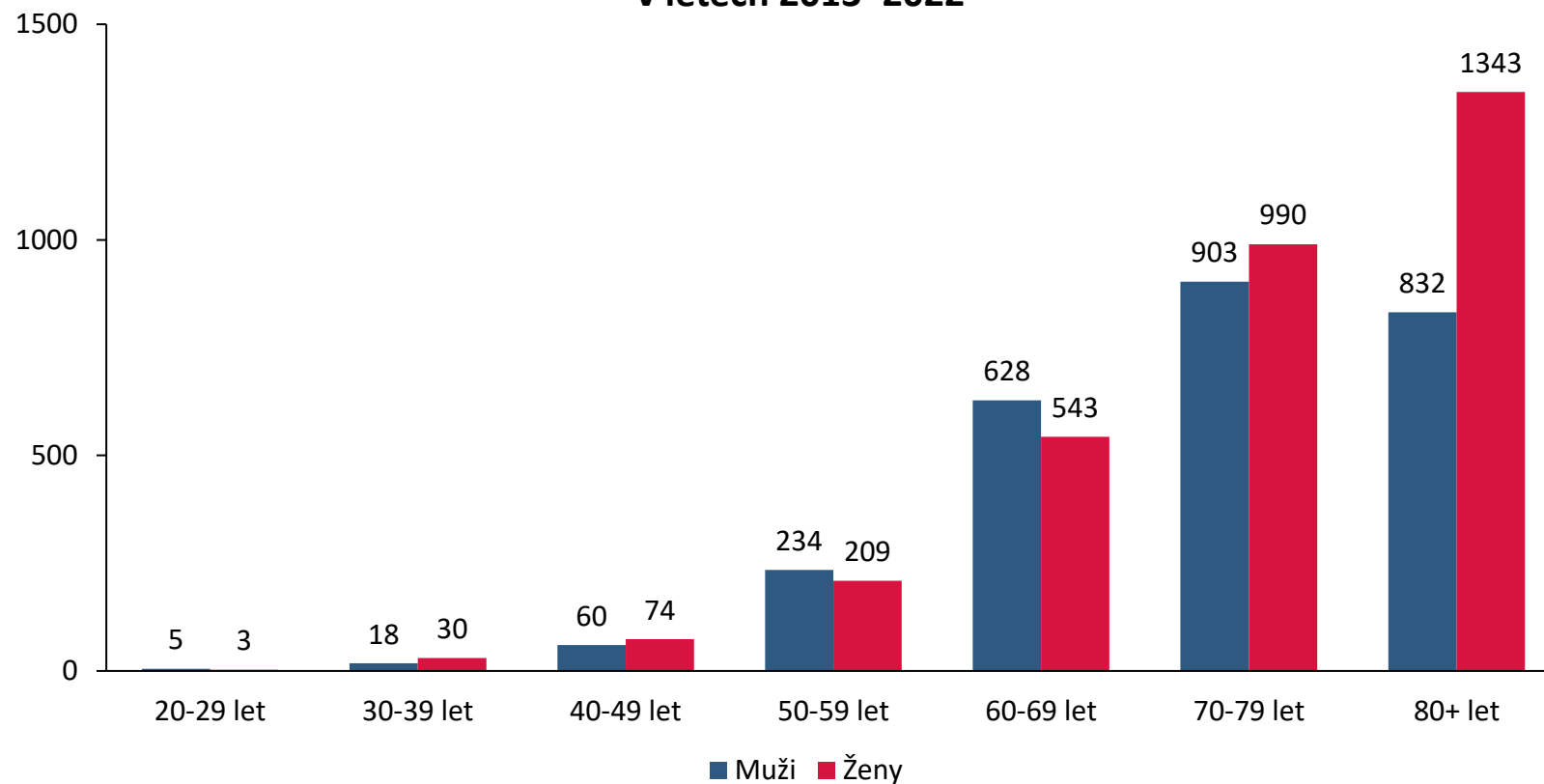
Nejčastější příčinou úmrtí obyvatel Jihomoravského kraje po převozu z pobytových sociálních služeb k hospitalizaci ukončené úmrtím (2022–2023) byly nemoci oběhové soustavy (34 %) a nemoci nervové soustavy (20,1 %).

Počet úmrtí na hospicových lůžkách v JMK v letech 2013–2023 dle věku a pohlaví zemřelých

Zdroj: Databáze zemřelých, Národní registr hrazených zdravotních služeb

Rok	Počet zemřelých na hospicových lůžkách
2013	600
2014	538
2015	543
2016	495
2017	478
2018	493
2019	578
2020	572
2021	540
2022	491
2023	544

Počet zemřelých na hospicových lůžkách dle pohlaví a věku v letech 2013–2022

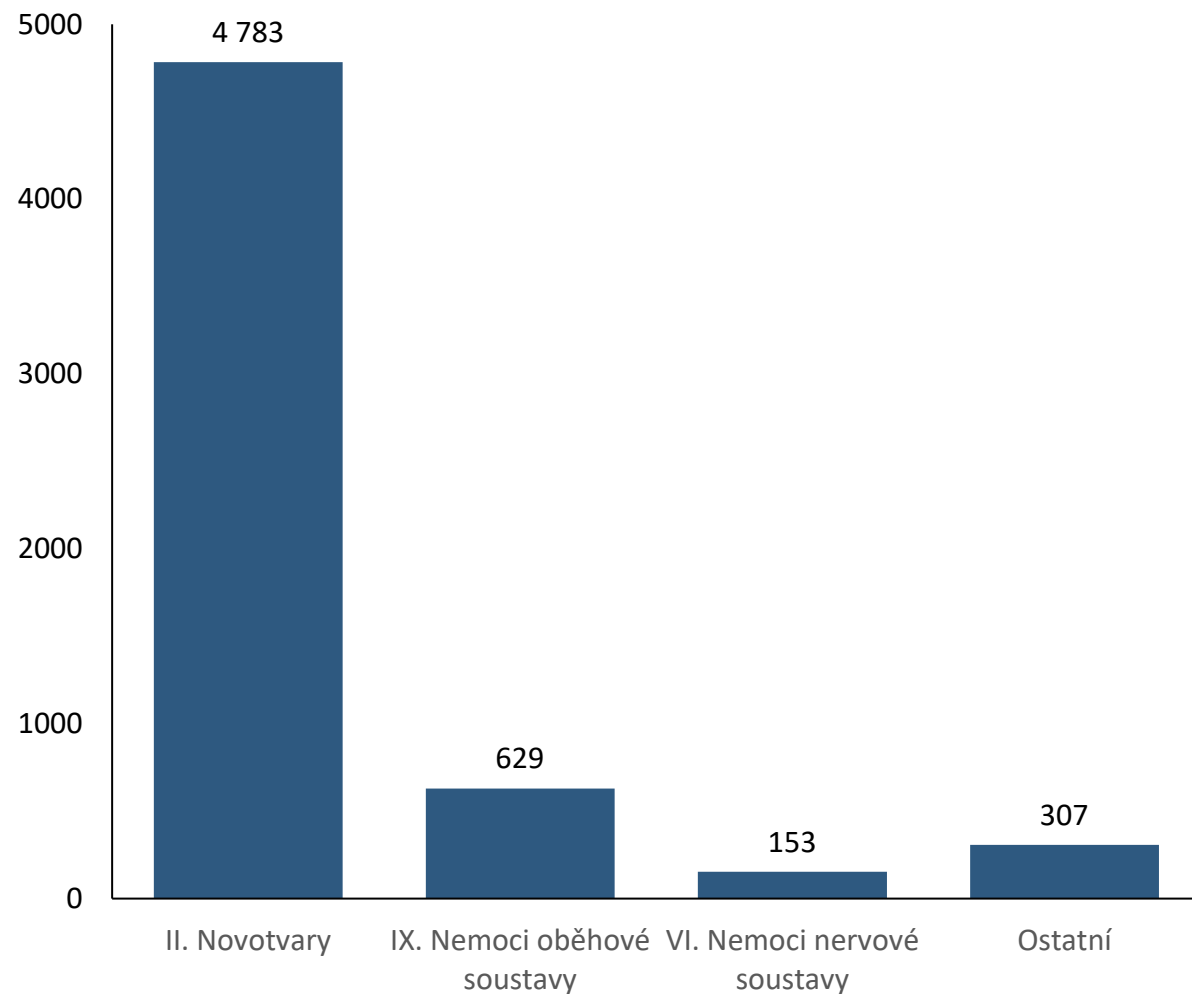
V Jihomoravském kraji jsou dva lůžkové hospice (v Brně a Rajhradu):

- Hospic sv. Alžběty o.p.s.
- Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa (Oblastí charita Rajhrad)

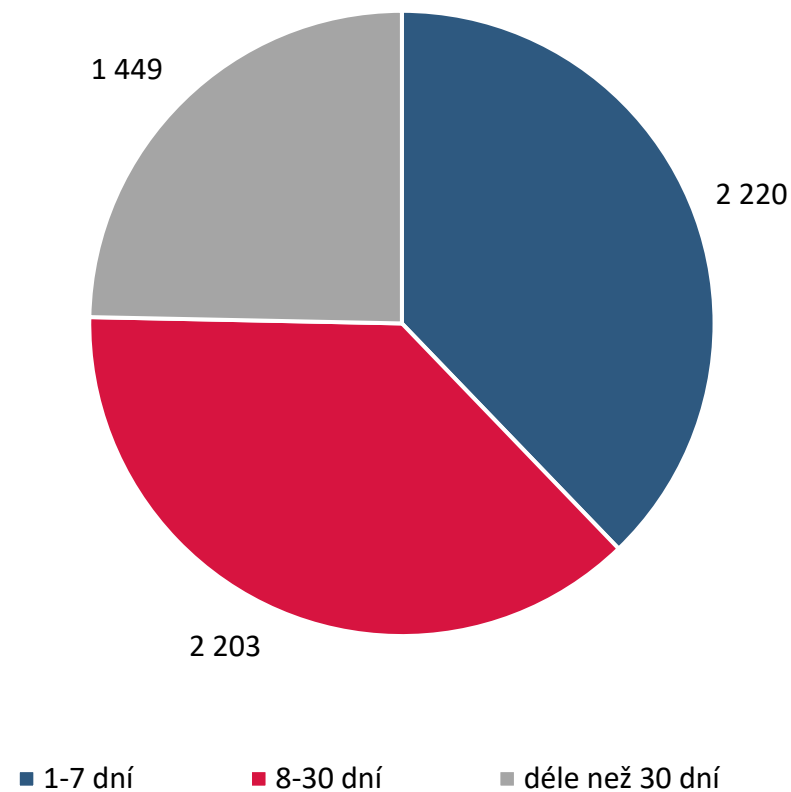
Počet úmrtí na hospicových lůžkách v JMK v letech 2013–2023 dle počtu OD a příčiny úmrtí

Zdroj: Databáze zemřelých, Národní registr hrazených zdravotních služeb

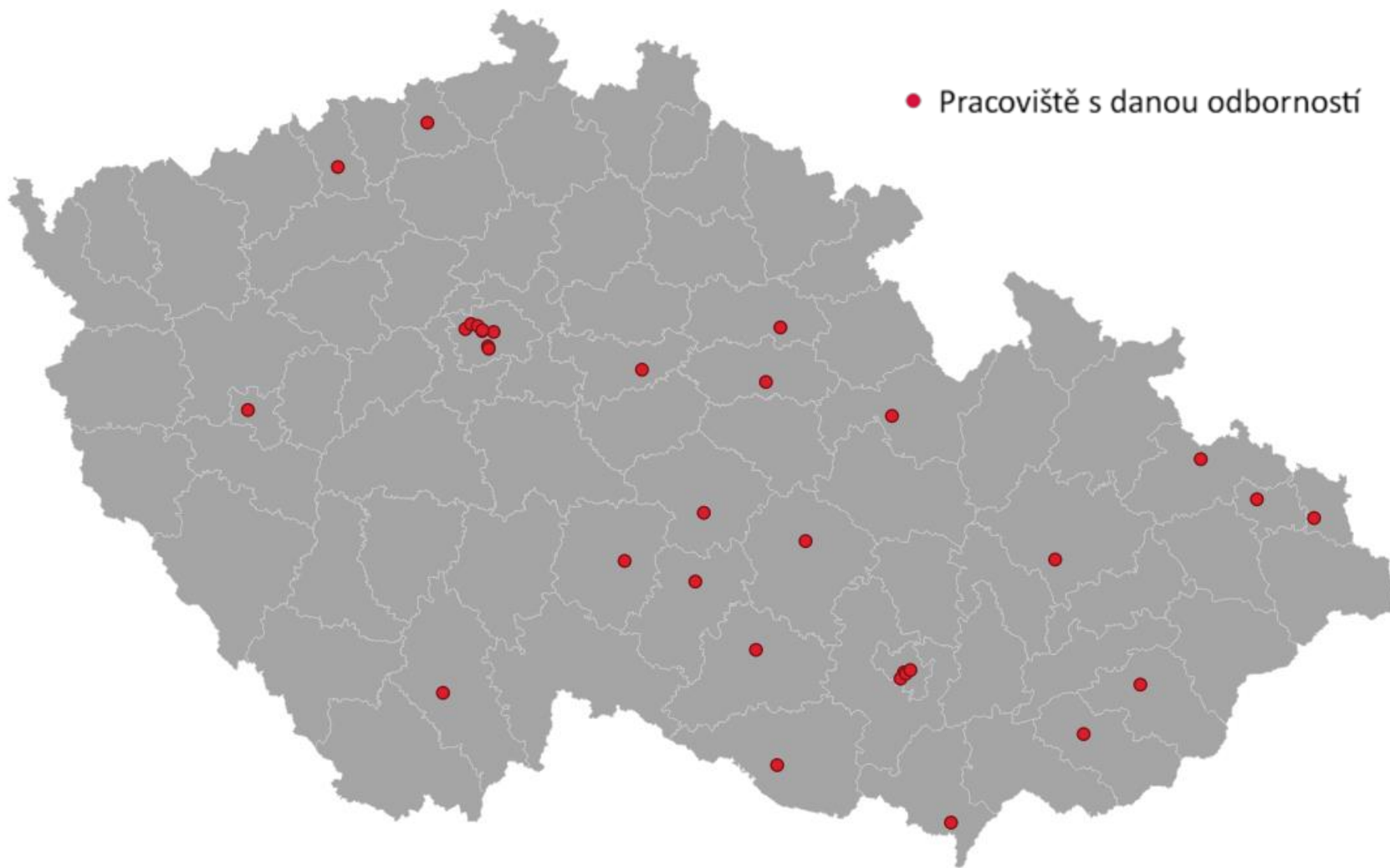
Počet zemřelých na hospicových lůžkách v letech 2013–2023 dle příčiny úmrtí

Počet zemřelých na hospicových lůžkách v letech 2013–2023 dle délky ošetrovacích dní

Konzilární tým paliativní péče v nemocnici (929) za rok 2023

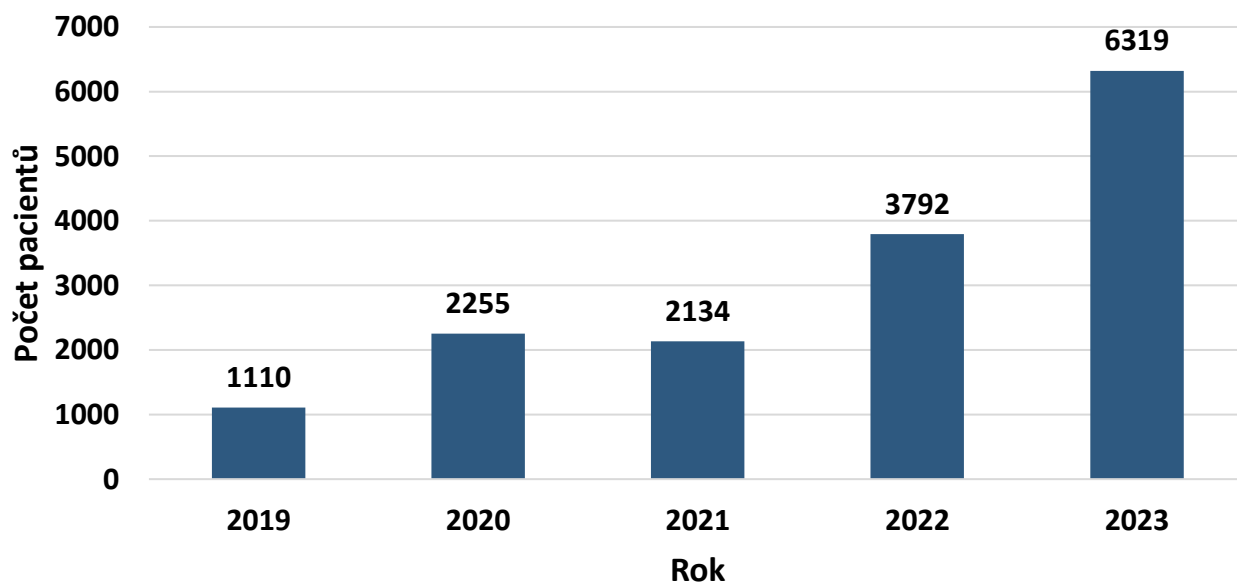
Kraj	Počet míst poskytování dané odbornosti
Hl. m. Praha	8
Středočeský	1
Jihočeský	1
Plzeňský	1
Ústecký	2
Královehradecký	1
Pardubický	2
Vysočina	5
Jihomoravský	6
Olomoucký	1
Zlínský	2
Moravskoslezský	3
ČESKO	33

Pozn. v případě, že jedno IČZ zahrnuje více IČP na stejné adrese, je zahrnuto pouze jednou.

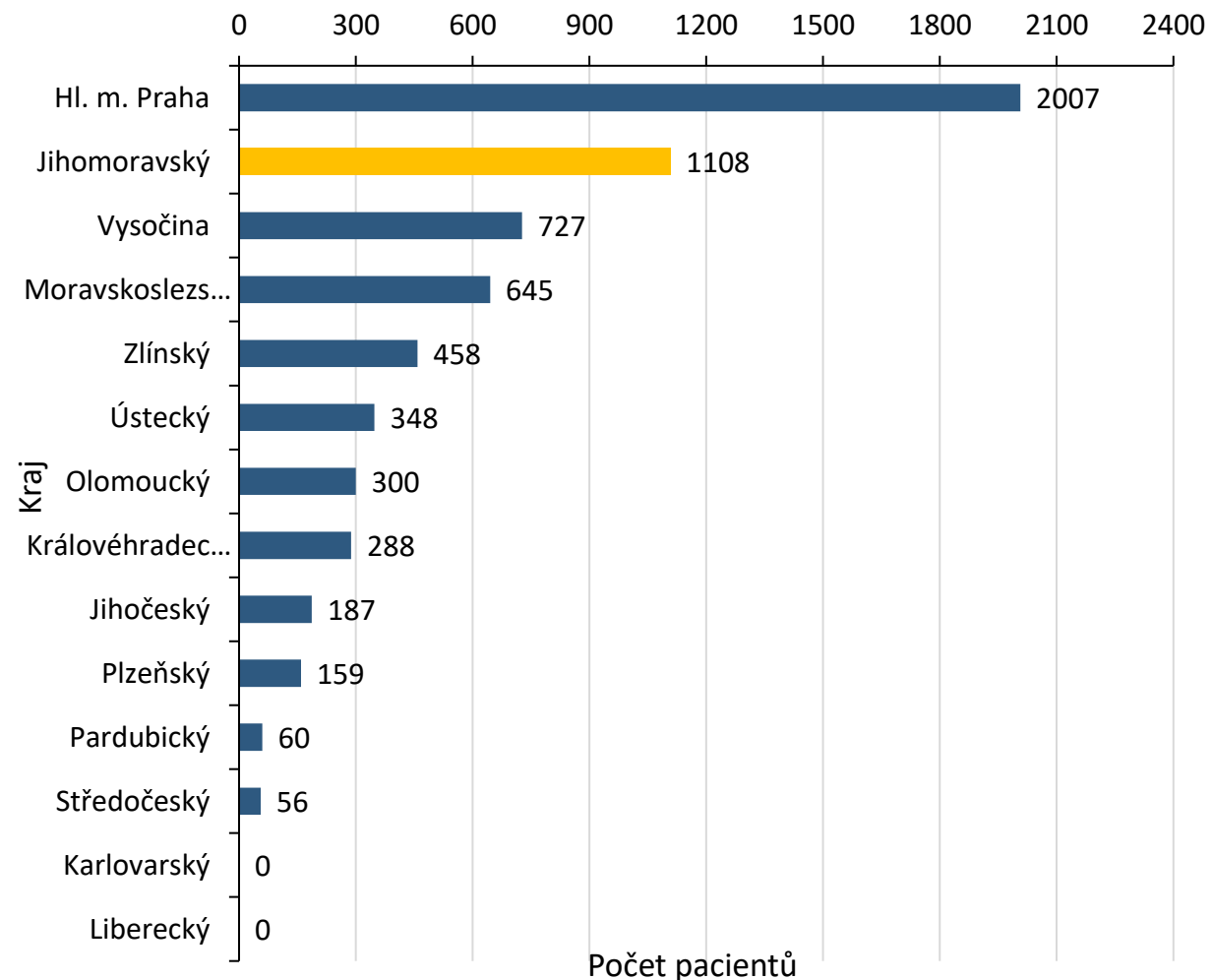
Unikátní pacienti ošetření na pracovištích s hlavní nasmlouvanou odborností 929

Zdroj: Národní registr hrazených zdravotních služeb

Počet unikátních pacientů v letech 2019–2023

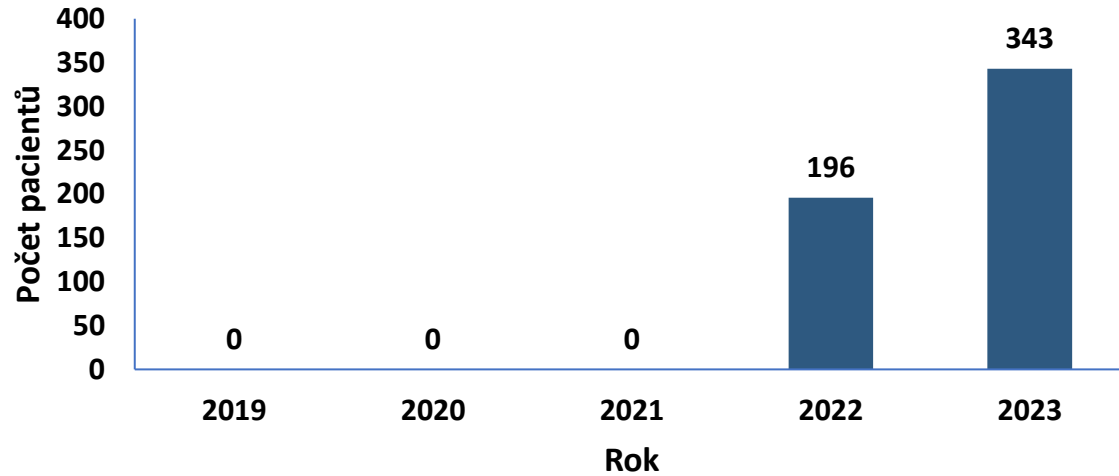
Počet pacientů v roce 2023 dle kraje pracoviště

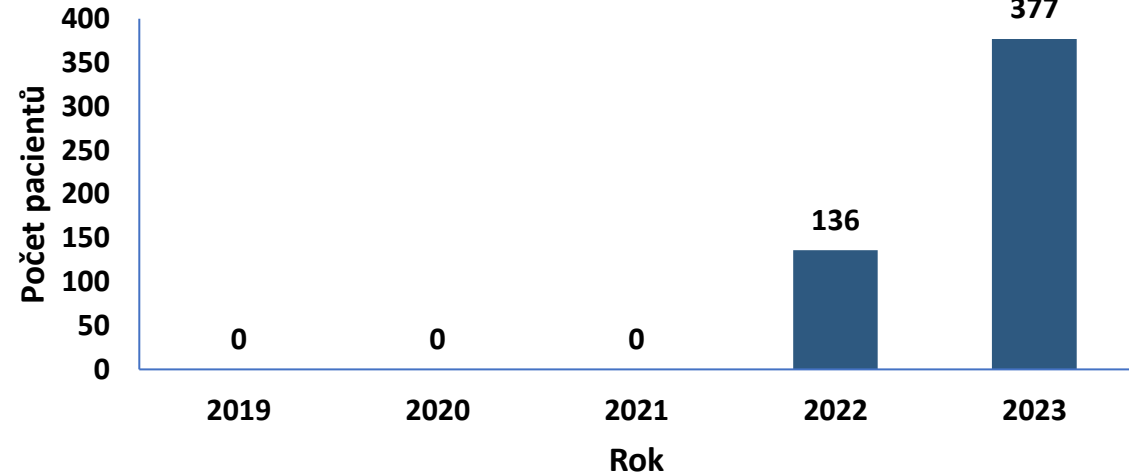
Pozn. 1 pacient mohl být ošetřen během roku ve více krajích.

Unikátní pacienti ošetření na pracovištích s hlavní nasmlouvanou odborností 929: nemocnice Jihomoravského kraje

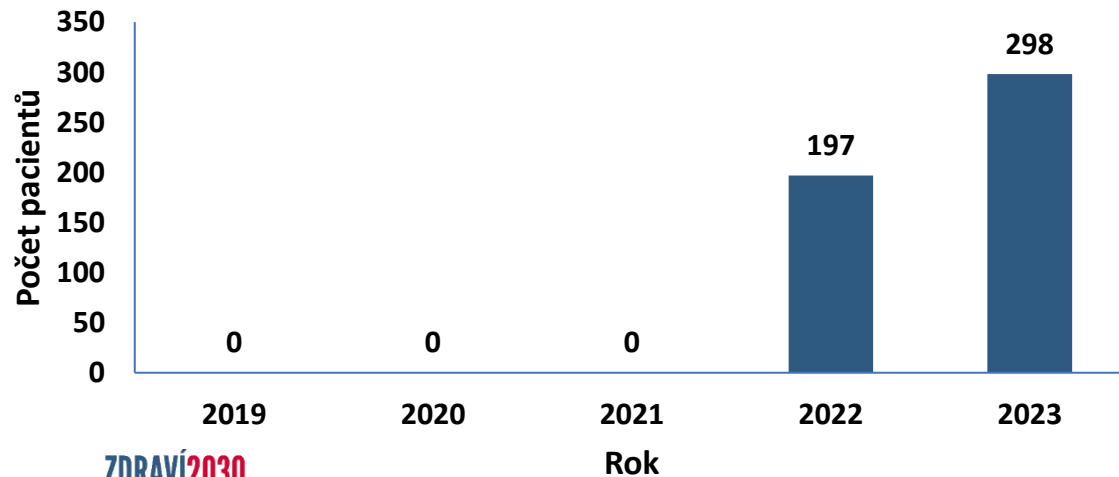
FNUSA

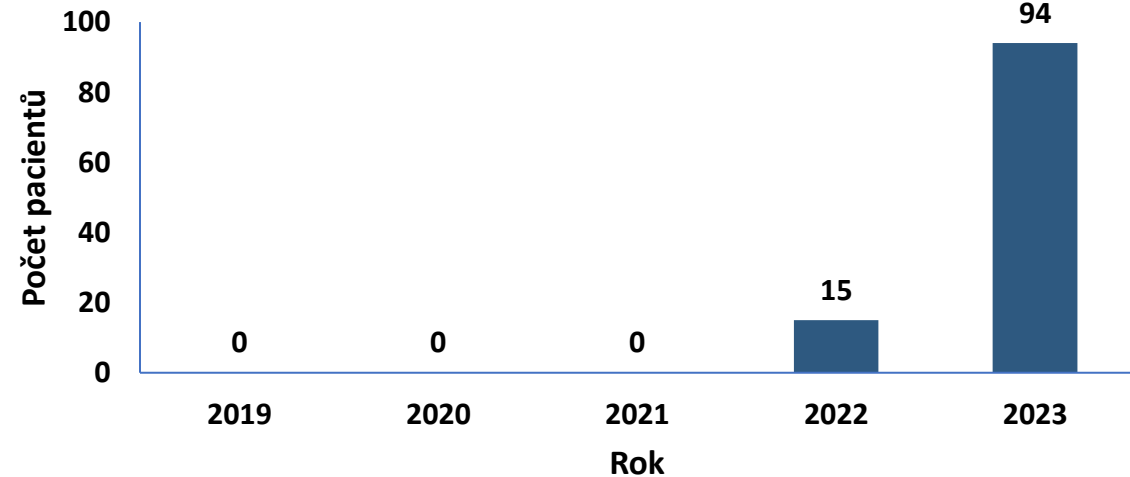
FN Brno

MOU

Nemocnice Břeclav, příspěvková org.

Intervence NTPP vykázaná signálními DRG markery nebo výkony ODB 929 velmi významně optimalizovala následné trajektorie pacientů v konzumaci zdravotních služeb v závěru života. Efekt intervence se v čase zlepšuje.

Populace ČR

ČR - pacienti s
DRG markery
nebo ODB 929

JMK

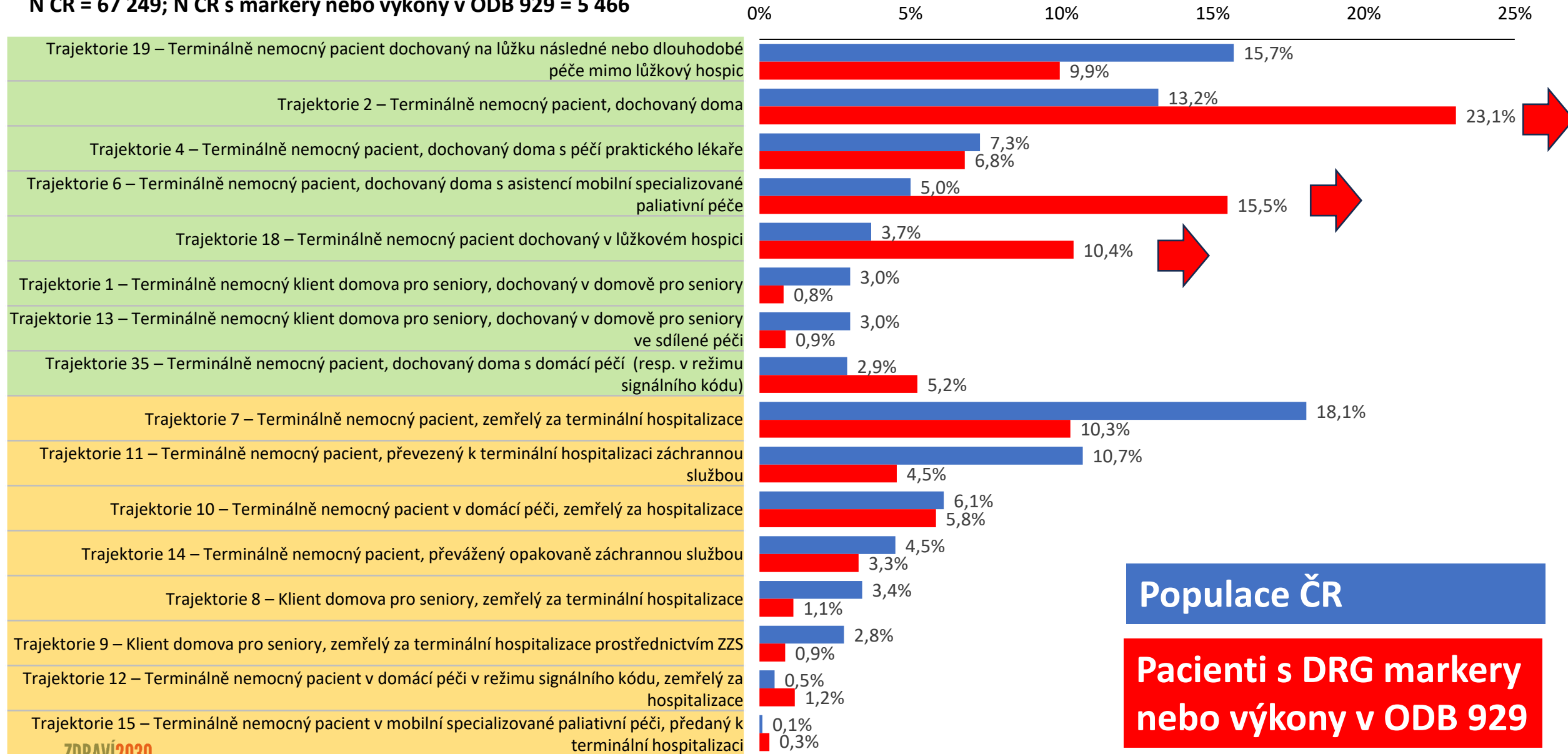
JMK - pacienti s
DRG markery
nebo ODB 929

2023

	Populace ČR	ČR - pacienti s DRG markery nebo ODB 929	JMK	JMK - pacienti s DRG markery nebo ODB 929
Žádoucí trajektorie za péči v závěru života	53,8 %	72,6 %	57,7 %	79,0 %
Nežádoucí trajektorie za péči v závěru života	46,2 %	27,4 %	42,3 %	21,0 %

ČR: trajektorie pacientů v závěru života dle typu intervence 2023 (očekávatelná úmrtí)

N ČR = 67 249; N ČR s markery nebo výkony v ODB 929 = 5 466

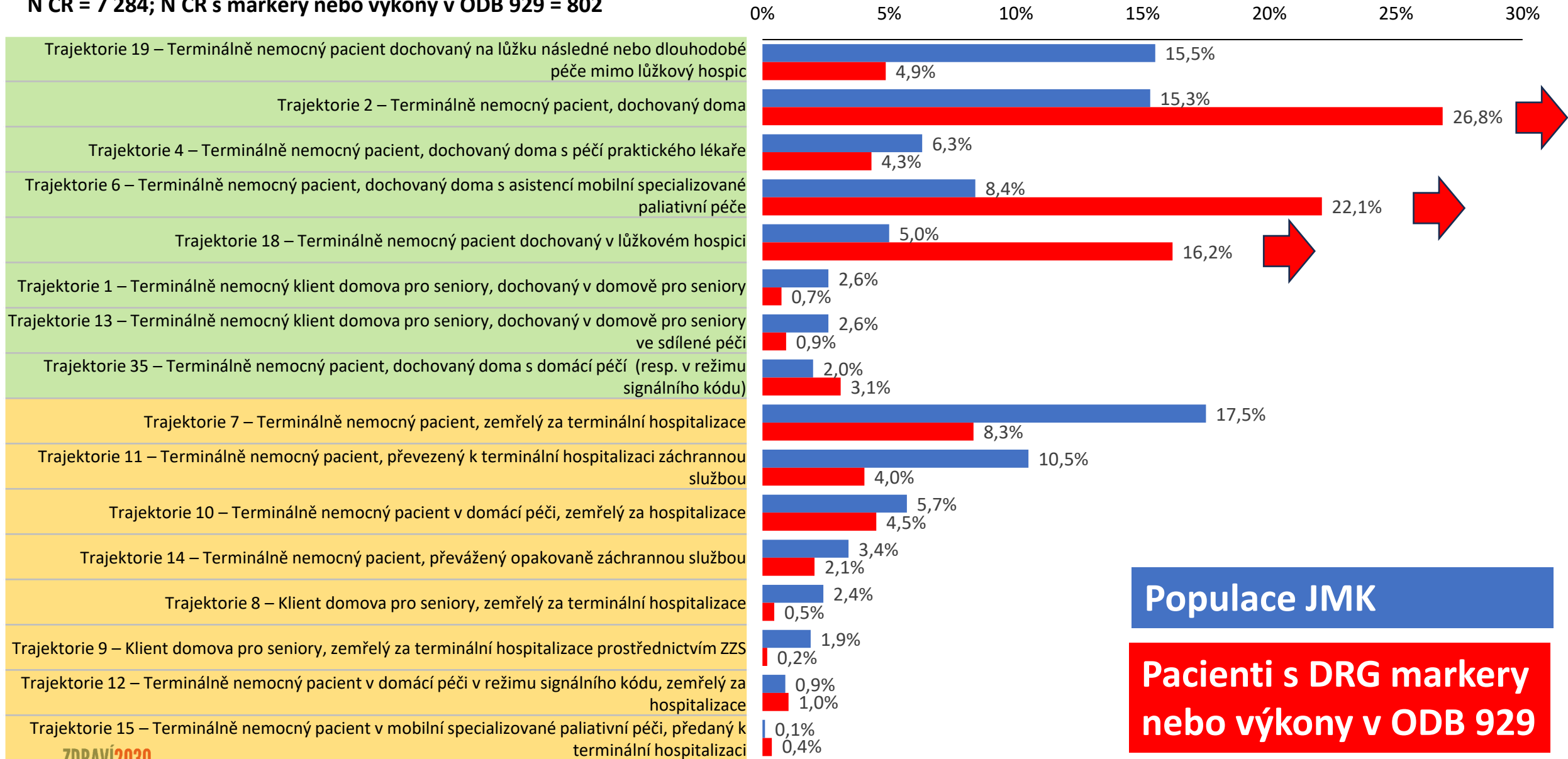

Populace ČR

Pacienti s DRG markery nebo výkony v ODB 929

JMK: trajektorie pacientů v závěru života dle typu intervence 2023 (očekávatelná úmrtí)

N ČR = 7 284; N ČR s markery nebo výkony v ODB 929 = 802

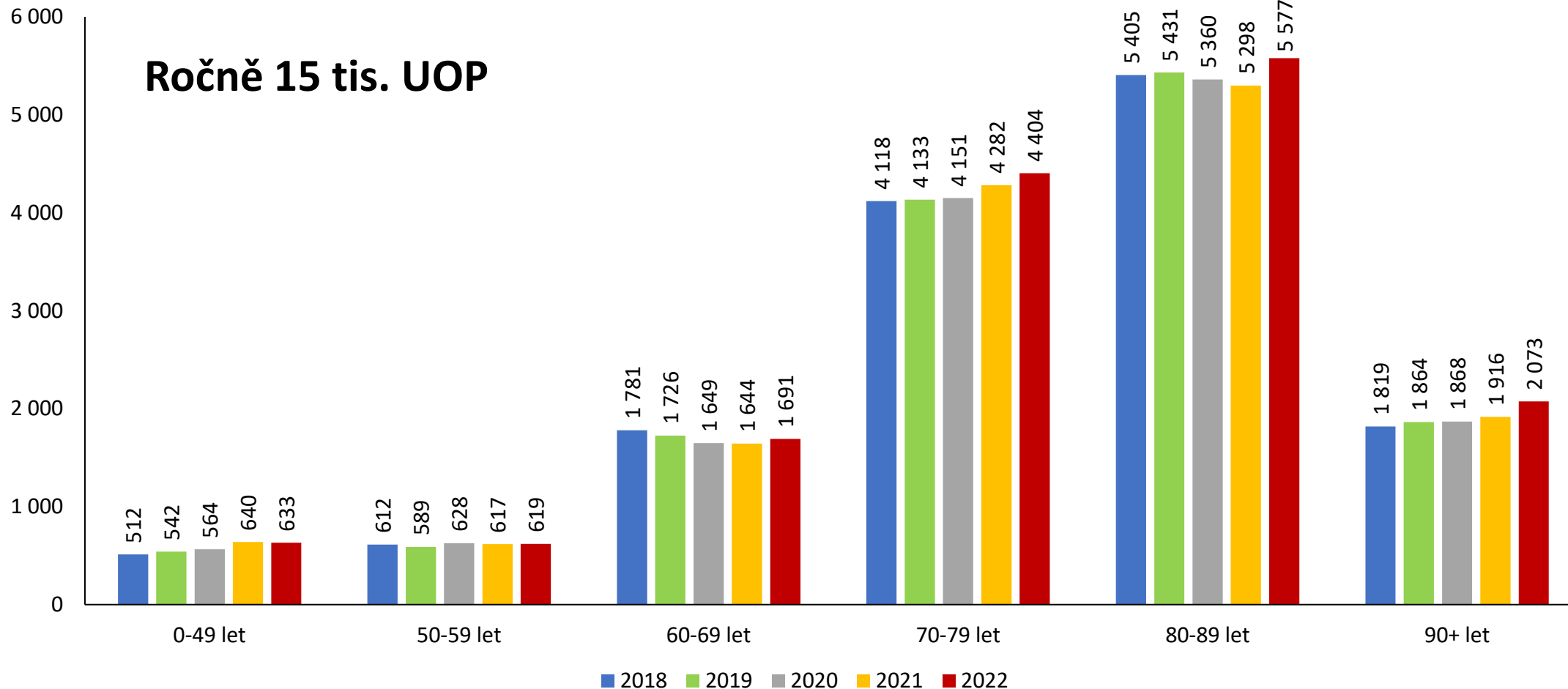
Populace JMK

Pacienti s DRG markery nebo výkony v ODB 929

Domácí péče v JMK (odb. 925)

Úhrady z v.z.p.
v tis. Kč

2018	2019	2020	2021	2022	2023
162 295	167 199	190 331	210 976	245 518	264 439

Unikátní pacienti, kteří měli v daném časovém období alespoň jedenkrát vykázanou odbornost 925

Pozn. Údaje pro roky 2020–2022 jsou bez testů na Covid–19

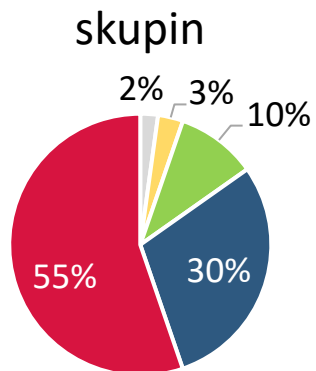
Domácí zdravotní péče (ODB 925) v Jihomoravském kraji v letech 2022 a 2023 Jihomoravský kraj

Počet unikátních pacientů s odborností 925 v roce 2022 v ČR: 160 797

Počet unikátních pacientů s odborností 925 v roce 2023 v ČR: 165 855

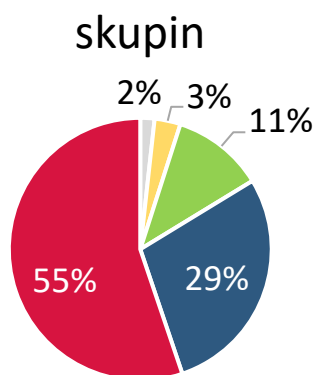
Pacienti JMK, kteří měli danou péči vykázanou alespoň **jedenkrát 30 dnů před úmrtím:**

Podíl zemřelých v roce 2022 dle věkových skupin

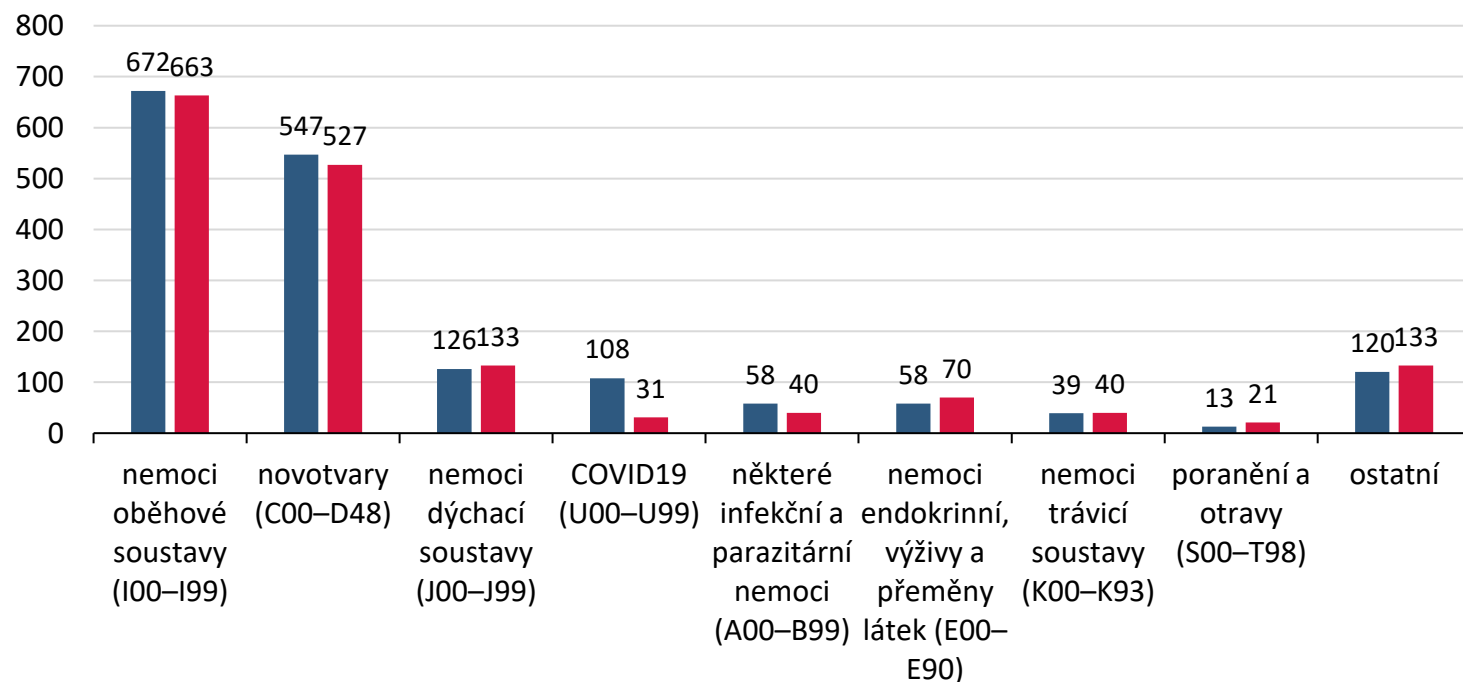

■ <50 ■ 50-59 ■ 60-69 ■ 70-79 ■ >=80

Podíl zemřelých v roce 2023 dle věkových skupin

Počet zemřelých dle kategorie onemocnění

Péče 925 v posledním měsíci života **1658**
Počet pacientů dochovaných s 925 byl **144**

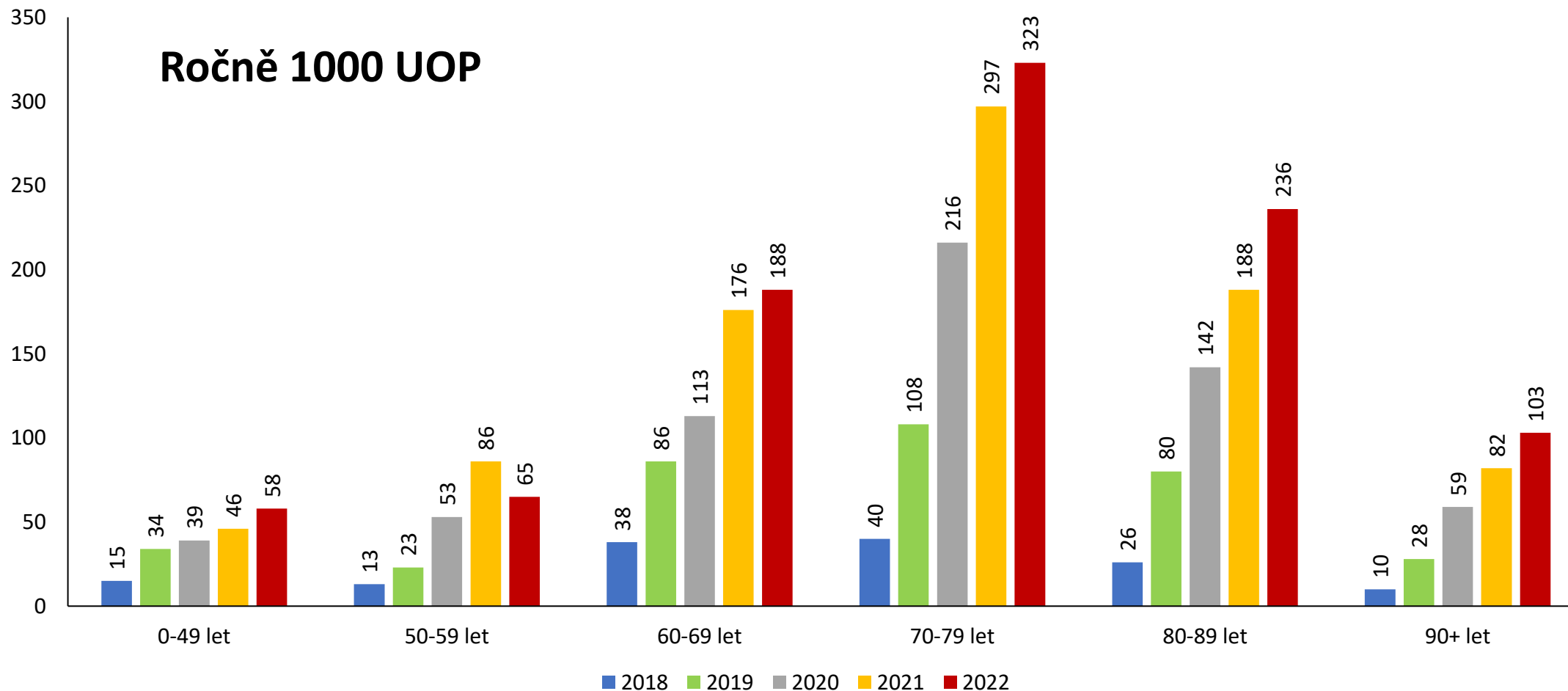
■ 2022 ■ 2023
N = 1 741 N = 1 658

Mobilní specializovaná paliativní péče v JMK (odb. 926)

Úhrady z v.z.p.
v tis. Kč

2018	2019	2020	2021	2022	2023
2 648 919	10 285 177	24 647 092	37 975 844	46 936 201	55 159 108

Ročně 1000 UOP

Unikátní pacienti, kteří měli v daném časovém období alespoň jedenkrát vykázanou odbornost 926

Pozn. Údaje pro roky 2020–2022 jsou bez testů na Covid-19

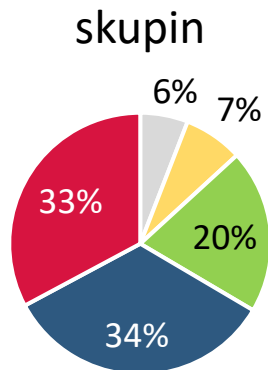
MSPP (ODB 926) v Jihomoravském kraji v letech 2022 a 2023

Počet unikátních pacientů s odborností 926 v roce 2022 v ČR: 6 460

Počet unikátních pacientů s odborností 926 v roce 2022 v ČR: 7 127

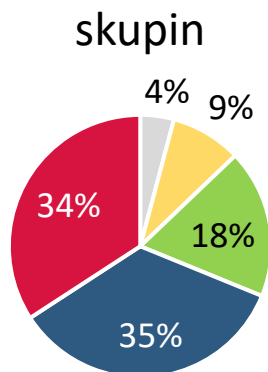
Pacienti JMK, kteří měli danou péči vykázanou alespoň **jedenkrát 30 dnů před úmrtím:**

Podíl zemřelých v roce 2022 dle věkových skupin

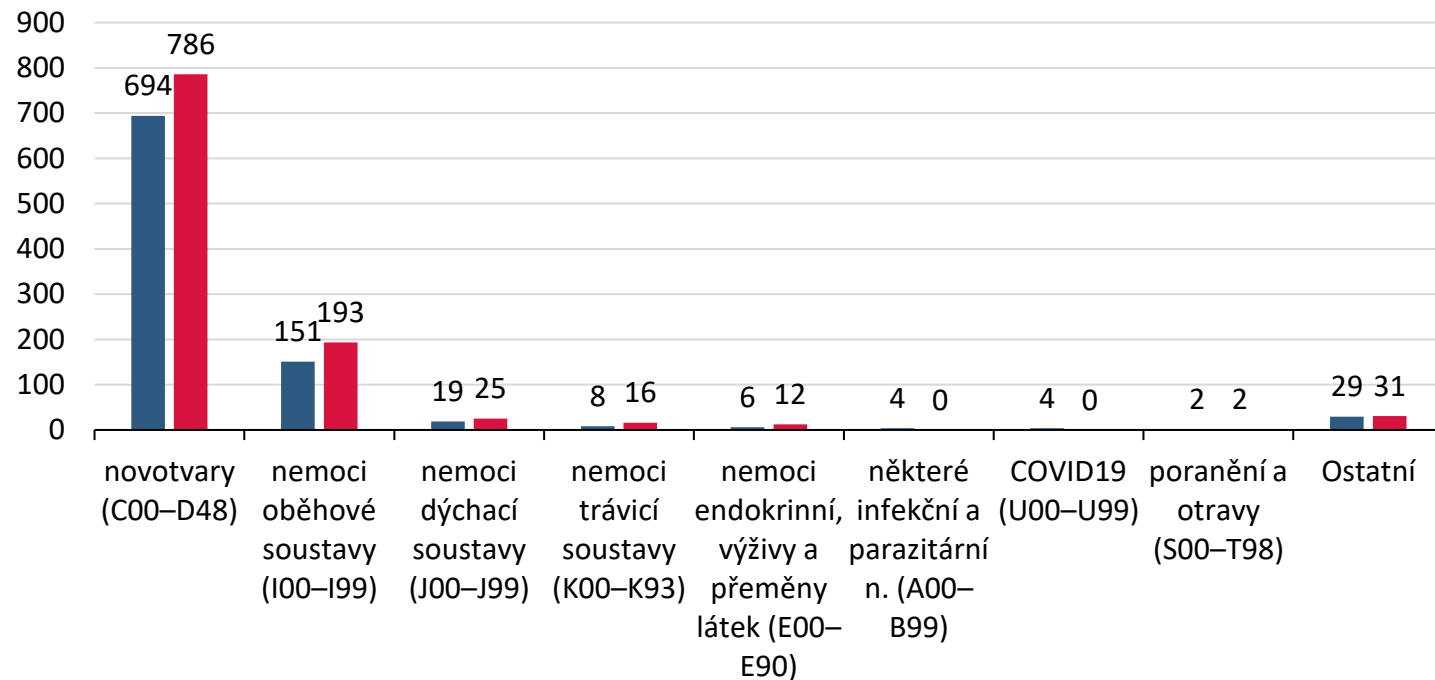

■ <50 ■ 50-59 ■ 60-69 ■ 70-79 ■ >=80

Podíl zemřelých v roce 2023 dle věkových skupin

Počet zemřelých dle kategorie onemocnění

Počet pacientů v péči 926 **1153**

Počet úmrtí s 926 **1146**

■ 2022 N = 917 ■ 2023 N = 1 065

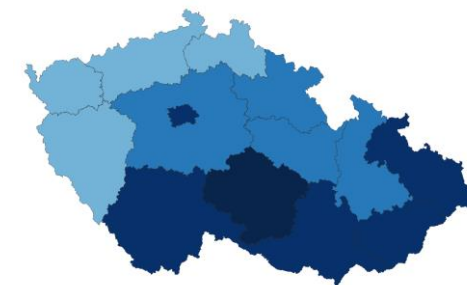
Mobilní specializovaná paliativní péče v ČR

REGION	Počet pacientů jimž byla vykázána zdravotní péče na odbornost 926							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hlavní město Praha	121	128	225	380	519	529	576	615
Středočeský kraj	11	14	62	85	222	281	325	363
Jihočeský kraj	3		11	76	271	411	518	546
Plzeňský kraj	1	1	7	11	4	7	136	194
Karlovarský kraj			24	62	138	154	158	123
Ústecký kraj		17	44	54	54	59	89	81
Liberecký kraj			3	2	5	82	122	129
Královéhradecký kraj	21	55	77	112	148	185	203	258
Pardubický kraj	2	34	70	120	158	223	311	360
Kraj Vysočina	56	84	163	527	823	940	1 036	1 042
Jihomoravský kraj	71	96	142	359	622	875	973	1 153
Olomoucký kraj	1	8	62	159	299	347	446	474
Zlínský kraj	64	21	134	357	547	663	709	790
Moravskoslezský kraj	20	28	195	397	531	537	567	650

2023

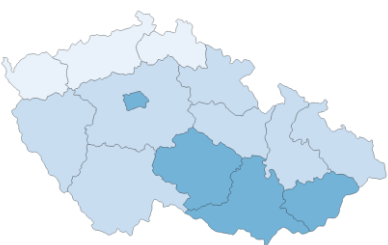

2022

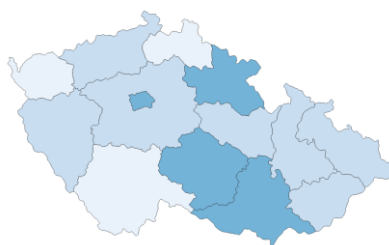

Nárůst počtu pacientů MSPP jejichž péče je hrazená zdravotní pojišťovnou

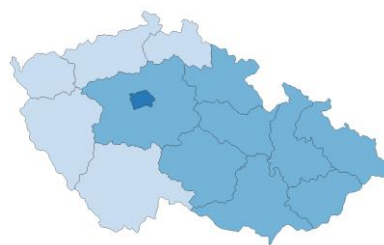
2016

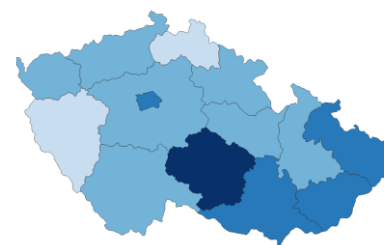
2017

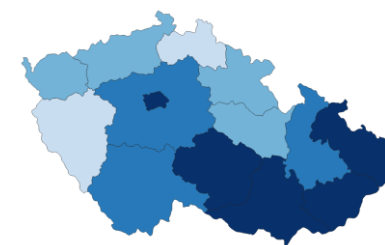
2018

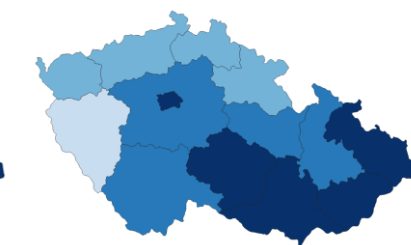
2019

2020

2021

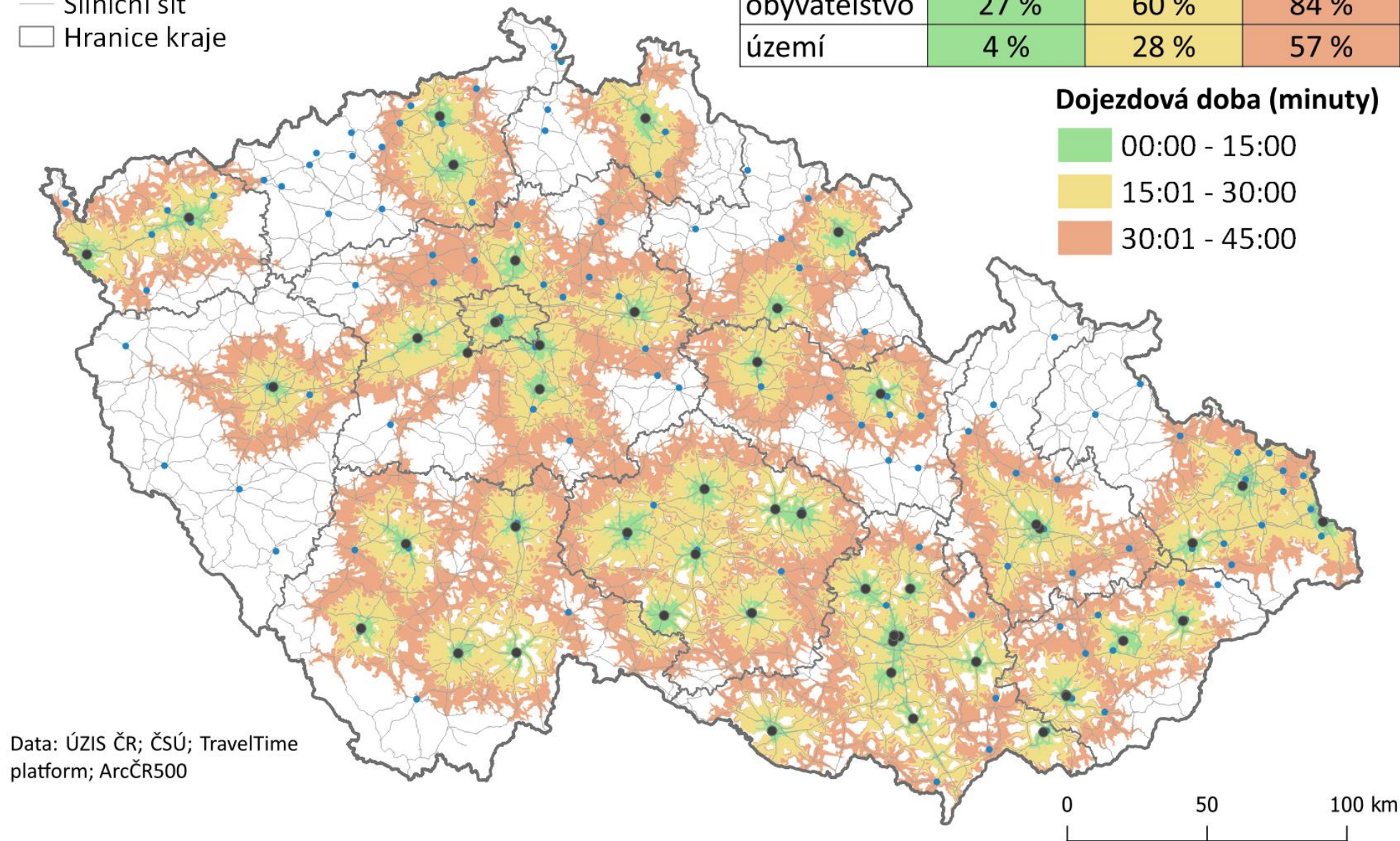
Rok 2023

- zařízení odb. 926
- Obce nad 10 tis. obyv.
- Silniční síť
- Hranice kraje

Dojezdovou dobu splňuje:

	15 minut	30 minut	45 minut
obyvatelstvo	27 %	60 %	84 %
území	4 %	28 %	57 %

Dojezdová doba (minuty)

Data: ÚZIS ČR; ČSÚ; TravelTime platform; ArcČR500

- Pacienti v pokročilých a konečných stádiích závažných onemocnění (7300) putují v posledních měsících života zdravotním a sociálním systémem velmi různými cestami
- V průměru jsou v posledních 6 měsících 2x hospitalizováni (30 % pacientů má ≥ 3 hospitalizace)
- Každý druhý pacient s očekávatelným úmrtím se v posledním půlroce alespoň jednou volá ZZS (15% $\geq 3x$)
- 3150 (43%) umírá na lůžkách akutní péče v nemocnici
- 1100 (15%) pacientů umírá na lůžkách následné a dlouhodobé péče
- 550-600 (7,5%) pacientů umírá v lůžkových hospicích
- Onkologičtí pacienti mají 8x větší pravděpodobnost než neonkologičtí, že dožijí v péči hospice

- Klienti v domovech pro seniory umírají 2x častěji ve svém domově než v nemocnici (1200:600)
- Narůstá počet pacientů dochovaných v péči MSPP (v roce 2023 15,7% očekávatelných úmrtí -1200)
- S asistencí domácí péče umírá v JMK doma 120-140 pacientů

- Dostupnost paliativní péče ve všech „prostředích“, kde se vyskytují pacienti v závěru života
- Potřeba budování sítě poskytovatelů paliativní péče
- U pacientů s „očekávatelným“ úmrtím je potřeba začít systematicky pracovat s konceptem cílů péče a plánu péče

Děkuji za pozornost

ondrej.slama@paliativnimedicina.cz